

ธนาคารแห่งประเทศไทย

PAYMENT SYSTEMS REPORT

2549

รายงานการชำระเงิน

รายงานระบบการชำระเงิน
2549

มิถุนายน 2550

สรุป สถิติที่สำคัญในปี 2549

จำนวนประชากรทั้งหมด	62,83	ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศราคากลางปีปัจจุบัน	7,813.1	พันล้านบาท

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี

- จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน 11 ราย ต่อจำนวนประชากร 100 คน
- จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ 66 ราย ต่อจำนวนประชากร 100 คน

ข้อมูลด้านการชำระเงิน

• ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย 17 แห่ง	4,701 สาขา
• สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 17 แห่ง	17 สาขา
• สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ (เฉพาะที่เป็นธนาคาร) 6 แห่ง	1,714 สาขา
• ไปรษณีย์	1,158 สาขา
• จำนวนเครื่อง ATM	21,988 เครื่อง
• จำนวนเครื่อง EFTPOS	208,942 เครื่อง
• จำนวนบัตรเครดิต	10,900,566 ใบ
• จำนวนบัตรเดบิต	3,952,784 ใบ
• จำนวนบัตร ATM	30,845,358 ใบ
• ปริมาณเงินสดหมุนเวียนต่อจำนวนประชากร ณ 31 ธันวาคม 2549	10,389 บาท/คน
• ปริมาณการใช้เช็คเฉลี่ยต่อจำนวนประชากร ¹	2 ฉบับ/คน/ปี
• มูลค่าการใช้จ่ายของคนไทยผ่านบัตรเครดิต เฉลี่ยต่อเดือน ²	3,463 บาทต่อบัตร
• มูลค่าการถอนเงินสดผ่านบัตร ATM เฉลี่ยต่อเดือน	7,724 บาทต่อบัตร
• มูลค่าการใช้จ่ายของคนไทยผ่านบัตรเดบิต เฉลี่ยต่อเดือน ³	73 บาทต่อบัตร
• มูลค่าการถอนเงินสดผ่านบัตรเดบิต เฉลี่ยต่อเดือน	7,329 บาทต่อบัตร

¹ ปริมาณการใช้เช็คเฉลี่ยต่อจำนวนประชากร หมายรวมถึงการใช้เช็คระหว่างธนาคารและเช็คภายในธนาคารเดียวกัน

² เฉพาะการใช้บัตรเครดิตที่ออกในประเทศไทยซึ่งสินค้าและบริการผ่านเครื่อง EFTPOS ในประเทศไทยและต่างประเทศ

³ เฉพาะการใช้บัตรเดบิตที่ออกในประเทศไทยซึ่งสินค้าและบริการผ่านเครื่อง EFTPOS ในประเทศไทยและต่างประเทศ

สารสนเทศจากประชาราบคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กสธ.)

0|4

ปีที่ผ่านมาเป็นปีที่น่าสนใจดีสำหรับระบบการชำระเงินของเรานะ ที่ประเทศไทยสามารถผ่านการประเมินมาตรฐานระบบการชำระเงินภายใต้โครงการ Financial Sector Assessment Program (FSAP) ซึ่งผู้เขียวชาญจาก International Monetary Funds (IMF) และ World Bank (WB) ได้ทำการประเมินระบบบทценตอันเป็นระบบการชำระเงินที่สำคัญอย่างยิ่งของไทย ผลการประเมินส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ แสดงว่าระบบการชำระเงินของประเทศไทยมีมาตรฐานสอดคล้องกับระดับสากล

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการชำระเงินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบให้เหมาะสมมากขึ้นกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปและปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของกรรมการให้ครอบคลุมฝ่ายต่างๆ ที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนระบบการชำระเงินไทยให้รุ่ดหน้าต่อไป เพื่อให้สามารถประสานความร่วมมือระหว่าง ผู้ให้บริการ ผู้ใช้บริการ หน่วยงานกำกับดูแล และนักวิชาการ อิสระ ได้ดีขึ้น ในการทำหนدنโดยนายและแนวทางดำเนินงานสำคัญหลายประการ เช่น การลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านบริการชำระเงินที่ยังสูงอยู่ ทั้งในระดับบุคคล และระดับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จากการที่ประเทศไทยยังคงพัฒนาเงินสดและเช็คในระดับที่สูง การเพิ่มความเชื่อมโยงของบริการชำระเงินระบบต่างๆ ในประเทศไทย ให้เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเร่งกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินกับต่างประเทศที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบในเวทีการค้าโลก และการเร่งหาแนวทางกำกับดูแลระบบการชำระเงินให้มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย รวมถึงการกำหนดรูปแบบการกำกับดูแลผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงินอย่างเหมาะสม

การกิจกรรมที่คณะกรรมการชุดใหม่ได้ดำเนินการไปคือการเตรียมความพร้อมของระบบการชำระเงินให้สามารถแข่งขันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอนาคตข้างหน้า

เพื่อให้สามารถเป็นโครงสร้างพื้นฐานหลักที่ช่วยสนับสนุนการทำธุกรรมด้านการค้าและการเงินอย่างสมบูรณ์ โดยดูแลรับผิดชอบให้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน ระยะ 4 ปี สำหรับช่วงปี พ.ศ. 2550- 2553 (Payment Systems Roadmap 2010) คาดว่า กรข. จะสามารถประกาศใช้แผนกลยุทธ์ฯ ดังกล่าวได้รากลางปี พ.ศ. 2550

ปัจจุบันประเทศไทยยังมีการใช้เงินสดและบิ๊กค์่อนข้างมาก ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโดยรวมของระบบเศรษฐกิจ กรข. จึงมีนโยบายมุ่งส่งเสริมให้มีการใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้เงินสดและบิ๊กมากขึ้น สำหรับการหักบัญชีบิ๊กนั้น มีโครงการระบบการตัดการเดินทางของตัวบิ๊ก (Cheque Truncation System) ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบบิ๊กโดยมีเป้าหมายสุดท้ายที่จะให้ภาพดิจิตอลบิ๊ก (Cheque image) แทนการส่งบิ๊ก (Physical cheque) อย่างในปัจจุบัน โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจาก คณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อขช.) ในการดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จ คาดว่าคงจะได้เห็นความคืบหน้าที่ชัดเจนในปีหน้า

ความสำเร็จต่างๆ ที่ผ่านมา ล้วนเกิดขึ้นจากความร่วมแรงร่วมใจจากหลายภาคส่วนทั้งเอกชนและรัฐ ในฐานะประธานของ กรข. ดิฉันคร่ำเครmalinkท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมืออย่างดีจากทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การขับเคลื่อนระบบการชำระเงินของประเทศไทยเป็นผลสำเร็จตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นต่อไป

นางcharicha wamnengs

ประธานคณะกรรมการระบบการชำระเงิน

พฤษภาคม 2550

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กสธ.)

016

ประธานกรรมการ

ดร. ชาธิชา วัฒนาเกส

ผู้อำนวยการ

หน้าที่ของคณะกรรมการระบบการชำระเงิน

(ตามคำสั่งที่ ท 30/2550 เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ลงวันที่ 23 มกราคม 2550)

- กำหนดทิศทางและนโยบายด้านการชำระเงินของประเทศไทย เพื่อให้มีระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย ที่ยั่งยืนและส่งเสริมการทำธุรกิจการค้า นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมถึง
 - การลดความเสี่ยงด้านต่างๆ ในระบบการเงิน
 - การมีมาตรฐานต่างๆ ทั้งด้านความปลอดภัย และ ประสิทธิภาพ รวมถึงข้อกำหนดด้านเทคโนโลยี และ ระบบที่รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง
 - การแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการด้านการชำระเงิน เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่สอดคล้องกับความต้องการ ภายใต้ราคาที่เหมาะสม
 - ความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ในระบบการชำระเงินเพื่อสนับสนุนให้มีระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย

- รับผิดชอบให้มีรายงานประจำปี สรุปการดำเนินงาน ของคณะกรรมการอย่างมีมาตรฐานและเปร่งใส

รองประธานกรรมการ

1. นางสาวรัง吉ต จัยวัฒน์

รองผู้อำนวยการ

ด้านบริหาร

2. ดร. บันพิต นิติธรรม

รองผู้อำนวยการ

ด้านส่งเสริมภาพสถาบันการเงิน

กิจกรรมการ

0 | 7

3. นายอภิสักดิ์ ตันติวรวงศ์
ประธาน สมาคมธนาคารไทย

4. นายประมනต์ สุจิวงศ์
ประธาน สถาหอกการค้าแห่งประเทศไทย

5. ดร. สมชัย จิตสุขน
ผู้อำนวยการวิจัย สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ
ส่วนรวมและการกระจายรายได้
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

6. ดร. พันธ์ศักดิ์ ศิริรัตนพงษ์
ผู้อำนวยการ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

เสขาบุกร

7. ดร. วิม ตันดิยาสวัสดิกุล
ผู้ช่วยผู้ว่าการ
สถาบันสันทนา

นโยบายด้านการชำระเงินในปี 2549

0|8

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ทำหน้าที่ในกำหนดทิศทางและนโยบายด้านการชำระเงินของประเทศไทย เพื่อให้มีระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย ช่วยลดต้นทุนและส่งเสริมการทำธุรกิจการค้านำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทย

นโยบายสำคัญที่ฝ่ายความเห็นขอบข้อง กรช. ในปี 2549 สรุปได้ดังนี้

● แนวทางส่งเสริมการใช้สื่อการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ทดแทนการใช้เงินสดและเช็ค

กรช. ได้อนุมัติแนวทางส่งเสริมการใช้สื่อการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ทดแทนการใช้เงินสดและเช็ค ซึ่งมีกลยุทธ์ในการดำเนินการ 4 ข้อ คือ

- กลยุทธ์ส่งเสริมให้มีโครงสร้างค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม
- กลยุทธ์ส่งเสริมประชาชนพัฒนา
- กลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมาย หรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค
- กลยุทธ์ติดตามและประเมินผล

ทั้งนี้ การดำเนินการส่งเสริมการใช้สื่อการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์จะแยกตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

(1) กลุ่มที่ดำเนินการในปี 2549 จำนวน 7 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มตลาดการเงิน (Financial Markets Transaction)
- กลุ่มขนส่งสาธารณะ (Public Transportation)
- กลุ่มสถาบันการศึกษา (Education)
- กลุ่มผู้ค้าปลีกรายย่อย (Retails)
- กลุ่มประกันภัย / ประกันชีวิต (Insurance)
- กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ (Government)
- กลุ่มสื่อ (Media)

(2) กลุ่มที่จะดำเนินการในระยะต่อไป จำนวน 6 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มเช่าซื้อ (Leasing)
- กลุ่มสาธารณูปโภค (Public Utilities)
- กลุ่มโรงพยาบาล (Health Care)
- กลุ่มอุตสาหกรรม (Manufacturing)

- กลุ่มเกษตร (Agriculture)
- กลุ่มการให้บริการบริหารเงินแก่ลูกค้า (Cash Management)

● แนวทางการกำกับดูแลผู้ให้บริการระบบ ITMX

ตามที่ได้มีการจัดตั้ง บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด (NITMX) เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548 โดยมีธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นผู้ถือหุ้น เพื่อดำเนินการพัฒนาระบบ ITMX ให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานของระบบการชำระเงินและการโอนเงินข้ามธนาคาร เพื่อรองรับธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ

ในปี 2549 เนื่องจากร่าง พ.ร.ภ.ว. ว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งให้อำนาจ คปท. ในการกำกับดูแล ธุรกิจบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่ประกาศใช้ ดังนั้นเพื่อให้ คปท. สามารถติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัท NITMX ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย มีการควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสม และมิให้เกิดผลกระทบกับผู้เกี่ยวข้องและระบบการชำระเงินโดยรวม กรข. ได้มีมติให้จัดทำบันทึกข้อตกลงและลงนามร่วมกันระหว่าง คปท. และบริษัท NITMX โดยสารสำคัญของบันทึกข้อตกลงดังกล่าวจะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในร่าง พ.ร.ภ.ว.

● แนวทางการดำเนินการโครงการ Cheque Truncation

กรข. ได้มอบหมายให้คณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) ดำเนินโครงการ Cheque Truncation โดยกำหนดกรอบแผนงานให้เริ่มในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในปี 2551 และขยายให้ครอบคลุมทั่วประเทศภายในปี 2553 ซึ่ง อชช. ได้เสนอแนวทางดำเนินการต่อที่ประชุม กรข. ครั้งที่ 5/2549 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549 กำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการดำเนินการ คือ ให้เป็นระบบที่ทดแทนระบบการหักบัญชีเชคในปัจจุบัน ซึ่งต้องเป็นระบบที่ยอมรับของธนาคารสมาชิก มีการลงทุนของธนาคารสมาชิกและบริษัทที่ดำเนินการศูนย์หักบัญชีฯ ไม่น้อยกว่า 10% โดย กรข. ได้มอบหมายให้ อชช. จัดทำ Action Plan การดำเนินการ Cheque Truncation ที่ชัดเจนเสนอ กรข. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนด้านกำลังคนและสถานที่ของศูนย์หักบัญชีฯ ต่อไป

ສາສົນຈາກປະເຮົາ

ຄະນະອນຸກຣມການຄວາມຮ່ວມມືອພື້ນການຂໍຮ່າງເຈັນແຫ່ງຊາດີ (ອໜ້າ.)

10

ໃນຮະຫວ່າງປີ 2549 ຄະນະອນຸກຣມການຄວາມຮ່ວມມືອພື້ນການຂໍຮ່າງເຈັນແຫ່ງຊາດີ (ອໜ້າ.) ໄດ້ພິຈາລະນາກຳທັນດຽວທາງ ແລະ ຕິດຕາມຜົດດໍາເນີນການດ້ານການຂໍຮ່າງເຈັນຂອງປະເທດ ເພື່ອຕຶກຂາແນວທາງແລະ ດໍາເນີນການປັບປຸງໃຫ້ຮັບການຂໍຮ່າງເຈັນມີປະສິທິກາພຍິ່ງຂຶ້ນ ຮ້ວມທັງຮ່ວມມືອຍ່າງໄກລ້າຂຶ້ດັບ ບຣິ່ນ ເນັ້ນແນລ ໂອທີເອີມເອັກໜ້າ ຈຳກັດ (NITMX) ໃນການ ພັດນະຮັບການຂໍຮ່າງເຈັນກາລັງຂອງປະເທດ ໂດຍມີຄວາມກ້າວໜ້າດາມລຳດັບ ສຽງໄດ້ດັ່ງນີ້

ອໜ້າ. ໄດ້ທໍາການຕຶກຂາແລະ ຈັດທໍາການດໍາເນີນການ (Roadmap) ຂອງຮັບການ Cheque Truncation ເພື່ອທັດແທນຮັບການ Electronic Cheque Clearing System (ຮັບການ ECS) ຊີ້ງໄດ້ໃໝ່ມາເປັນຮະຍະເວລານານພອສນຄວາ ໂດຍຈະມີການນໍາເທິກໂນໂລຢີດ້ານກາພດ່າຍ (Image Technology) ເພື່ອໃໝ່ໃນການທ່າຍ ເກີບຂໍ້ມູນ ຕັດແຍກແລະສ່າງມອບຂໍ້ມູນ ຮ້ວມທັງກາພດ່າຍເຫັນທີ່ແກ່ຄະນາຄາສາມາຊີກສູນຍັກບັນຍື້ ເພື່ອເພີ່ມປະສິທິກາພໃນການໃຫ້ບໍລິຫານທັງນີ້ ແລະ ການຮັບການຂໍຮ່າງເຈັນປຸດວັນດີ ໂດຍລັດບັນດອນການເດີນທາງແລະ ການແລກປ່ຽນດ້າວເຫັນ ອີກທັງຈະສາມາດຄຸດຕັ້ງທຸນການໃຫ້ບໍລິຫານຂອງຄະນາຄາສາມາຊີກໃນຮະຍະຍາວ ດາວວ່າໂຄຮງກາດຕັກລ່າຈະສາມາດດໍາເນີນກາຍ່າງເປັນຮູບປຸງໄດ້ໃນຮະຫວ່າງປີ 2551-2552 ນອກຈາກນີ້ ອໜ້າ. ໄດ້ມີການຫາວຼາມເພື່ອກຳທັນມາຕຽບງານ Code Line ຂອງເຫັນສໍາຮັບປະເທດຂຶ້ນໃໝ່ ເພື່ອຮອງຮັບການເພີ່ມຈຳນວນສາຂາຂອງຄະນາຄາສາມາຊີກແຕ່ລະແໜ່ງ ຊີ້ງຄັດວ່າຈະປະກາສໃຫ້ໄດ້ໃນຮະຫວ່າງປີ 2550 ນີ້

ໃນດ້ານຂອງປົມາລຸກຮູກຮ່າງໂຄນເຈັນຮ່າຍຍ່ອຍທາງຮະບບອີເລີກທອນິກສະ່ວ່າງ ຄະນາຄາຜ່ານໜ້ອງທາງຕ່າງໆ ອາທີ ATM ແລະ ເຄີນເຕັອນຂອງສາຂາຄະນາຄາທີ່ວ່າປະເທດນີ້ມີການທຳຄູກຮ່າງໂຄນເຈັນຮ່າຍຍ່ອຍທີ່ຂໍ້ຕົວໃນຮະດັບສູງມາກ ຕາມປົມາລຸກຮູກຮ່າງໂຄນເຈັນຮ່າຍຍ່ອຍເປັນເຄື່ອງ ATM ທີ່ມີການຕິດຕັ້ງຕາມແທລ່ງໜຸ່ມໜຸ່ນ ສະຖານທີ່ປະກອບການແລະ ສະຖານທີ່ທ່ອງເຖິງທີ່ວ່າປະເທດໂດຍເລີກທຳຄູກຮ່າງໂຄນເຈັນຜ່ານສາຂາຄະນາຄາຊີ້ງໄດ້ເຮີ່ມເປີດໃຫ້ບໍລິຫານໃນປຸລາຍປີ 2548 ນີ້ ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍາມຈາກຜູ້ບໍລິຫານເປັນຍ່າງມາກໃນແໜ່ງຂອງຄວາມສະດວກ ຮັດເຮົວ ແລະ ມີຄວາມປຸດວັນດີສູງສັງເປົ້າໃຫ້ປົມາລຸກຮູກຮ່າງໂຄນເຈັນຮ່າຍຍ່ອຍທີ່ຂໍ້ຕົວໃນຮະດັບສູງຕົວດຸກໄຕຣມາສ ອັນປັ້ງໜີ້ສິ່ງພລສໍາເຮົາໃນຮະດັບທີ່ຂອງນິຍາຍໃນດ້ານການຂໍຮ່າງເຈັນທາງອີເລີກທອນິກສ ຂອງປະເທດ ແລະ ຄວາມຮ່ວມມືອຍ່າງໄກລ້າຂຶ້ດັບສາມາຊີກຜູ້ຮ່ວມໃຫ້ບໍລິຫານ ຮ້ວມທັງການປະຊຳສັນພັນຮັບແລະ ການດໍາເນີນກິຈການທາງການຕາດອ່າງດ່ອນເນື່ອງ

ນອກຈາກນີ້ການທຳຄູກຮ່າງໂຄນເຈັນຮ່າຍຍ່ອຍຈຳນັກປະເທດຊີ້ງໄດ້ເຮີ່ມໃຫ້ບໍລິຫານເຂົ້າມ ໂຍງຮະຫວ່າງປະເທດມາເລເຊີຍແລະປະເທດໄທຍົກມີປົມາລຸກຮູກຮ່າງໂຄນເຈັນຮ່າຍຍ່ອຍທີ່ມີການເພີ່ມຂຶ້ນຍ່າງດ່ອນເນື່ອງ ອັນເປັນການຈຳນາຍຄວາມສະດວກແກ່ລູກຄ້າຮາຍຍ່ອຍຂອງຄະນາຄາທັງ 2 ປະເທດທີ່ມີການ

ติดต่อค้าขายและท่องเที่ยวข้ามแดน ทั้งนี้ประเทศไทยมีแผนการเขื่อมโยงเครือข่ายการสื่อสารกับประเทศอื่นในกลุ่มประเทศ ASEAN อย่างต่อเนื่องตามลำดับต่อไป

ในแง่ของการจัดสร้างระบบการดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเขื่อมโยงธนาคารสมาชิกเพื่อให้บริการการชำระเงินในทุกช่องทางผ่านทางบริษัท NITMX ที่ได้จัดตั้งบริษัทขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2548 นั้น มีความคืบหน้าในการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจ โดยได้ทำการจัดสร้างศูนย์คอมพิวเตอร์ขึ้น 2 แห่ง ที่พระราม 3 และแจ้งวัฒนะ โดยมีการออกแบบให้เป็นศูนย์ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยสูง รวมทั้งมีการบริหารงานเพื่อให้มีการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Management) สามารถรองรับการดำเนินการตลอด 24 ชั่วโมงโดยไม่มีการหยุดดำเนินการอย่างมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) ที่สูง นอกจากนี้ ขอฯ. ได้ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบริษัทฯ ในกำกับดูแลความต้องการทางธุรกิจ การประมูลและจัดซื้อบริษัทขึ้นนำของโลกในการจัดทำอุปกรณ์ประจำผลและอุปกรณ์สื่อสาร รวมทั้งโปรแกรมการทำงานเพื่อรับรองมาตรฐานการชำระเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยใช้เทคโนโลยีการรักษาความปลอดภัยและการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Exchange) ที่ไว้กันทั่วไปในปัจจุบัน การดำเนินการดังกล่าวมีความคืบหน้าตามลำดับตามที่กำหนดไว้ในแผนโครงการโดยกำหนดจะเริ่มฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับธุกรรมต่างๆ ของธนาคารสมาชิกและเริ่มทดสอบระบบงาน (User Acceptance Test) ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2550 นี้

การดำเนินการของ ขอฯ. ดังกล่าวได้คืบหน้าและประสบความสำเร็จด้วยดีเนื่องจากได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากคณะกรรมการระบบการชำระเงิน คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะฝ่ายระบบการชำระเงิน ผู้บริหารระดับสูงของธนาคารสมาชิกทุกแห่ง ตลอดจนสมาคมธนาคารไทย และ สมาคมธนาคารต่างประเทศ รวมทั้งคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่บริษัท NITMX ซึ่งได้มีเป้าหมายร่วมกันในการผลักดันให้ระบบการชำระเงินของประเทศไทยสามารถก้าวสู่ระดับนานาชาติและเป็นสากล

นายธีระ อภัยวงศ์
ประธานคณะกรรมการร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ

2 พฤษภาคม 2550

คณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.)

12

ประธาน

นายธีระ อภัยวงศ์

กรรมการรองผู้จัดการใหญ่
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

หน้าที่ของคณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.)
(ตามคำสั่งคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ที่ 1/2545 เรื่องการแต่งตั้งคณะ
อนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.))

- พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการให้บริการชำระเงิน (Code of Conducts) และกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงิน เพื่อให้เกิด การใช้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และเกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมแก่ ทุกฝ่ายในระบบการชำระเงิน
- พิจารณากำหนดแนวทางนโยบายเพื่อดำเนินการในด้านต่างๆ ต่อไปนี้
 - ผลักดันให้เกิดการใช้ระบบการชำระเงินร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ลดความซ้ำซ้อนในการลงทุน
 - สนับสนุนและวิเคราะห์ให้เกิดการใช้สื่อการชำระเงิน เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และการ ให้บริการชำระเงินที่ทันสมัย
 - ผลักดันให้เกิดการเขื่อมโยงระหว่างระบบการชำระเงินต่างๆ ทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ
 - ดำเนินการให้เกิดการรวบรวมข้อมูล และงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระ เงินเพื่อเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการชำระ เงินทั้งภาครัฐและเอกชน
- พิจารณารูปแบบและแนวทางการจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการ ด้านการชำระเงิน เพื่อบรรหน้าที่และความรับผิดชอบจากคณะอนุกรรมการ ความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) ตาม 1 และ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุบัติกรรมการ

- นายจรัมพร ใจดิกเสถียร
ผู้อำนวยการใหญ่
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

- นางสาวสุพัตรา หิรัญรัศ
ผู้อำนวยการผู้จัดการ
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

- นายเชษฐ์ รักตะกันนิชช
ผู้อำนวยการผู้จัดการใหญ่อาชูโส
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

4. นางสาวศรีประภา อิ้มสมิทธิ์
ผู้จัดการฝ่ายตลาดการเงินและค้าปลีก
บริษัท บีเพาช์เนย์ไทย จำกัด

7. นายประเสริฐ หวังรัตนปราานี
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส
ธนาคารไทยอนาคต จำกัด (มหาชน)

5. นางวีระอนงค์ จิรานคร ภู่ตระกูล
ผู้อำนวยการอาวุโส
ฝ่ายระบบการชำระเงินการค้าต่างประเทศ
รับฝากหลักทรัพย์และพัฒนาสินเชื่อ
ธนาคารซิตี้แบงก์

8. นายสาียนันท์ บริวัตร
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายระบบการชำระเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

6. นายไพรัดน์ นากะป่า
ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน
ธนาคารออมสิน

9. นางสาววิไลวรรณ วนดุรงค์วรรnan
ที่ปรึกษา
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

10. นายปราโมทย์ ไชยอำนวย
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

อนุกรรมการและเลขานุการ

งานที่ได้ดำเนินการในปี 2549

1.4

คณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2545 โดยคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) เพื่อทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์การให้บริการชำระเงิน และกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน ผลักดันให้เกิดการใช้งานระบบการชำระเงิน ร่วมกันและลดภาระลงทุนที่ซ้ำซ้อน สนับสนุนให้เกิดการชำระเงินที่ทันสมัย และผลักดันให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการชำระเงินต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ได้มีการปรับโครงสร้าง อชช. เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2550 เพื่อความเหมาะสม คล่องตัว และรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ส่วนผลการดำเนินงานของ อชช. ในรอบปี 2549 สรุปได้ ดังนี้

การปรับปรุงค่าธรรมเนียมสื่อการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์

อชช. ได้ดำเนินการปรับปรุงค่าธรรมเนียมสื่อการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์ 2 เรื่อง คือการประกาศใช้อัตราค่าธรรมเนียมใหม่ด้านบริการชำระเงินและการแบ่งค่าธรรมเนียมระหว่างธนาคารในส่วนของบริการ SMART Credit และค่าธรรมเนียมใบเช็ค

อชช. ได้ประกาศใช้อัตราค่าธรรมเนียมใหม่ด้านสื่อการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์เพื่อส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งลดการใช้เช็คและเงินสด โดยค่าธรรมเนียมที่ปรับปรุงใหม่ มีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ค่าใบเช็ค ปรับเพิ่มจากฉบับละ 5 บาท เป็น 15 บาท (ค่าอาการแสตมป์เท่าเดิม ฉบับละ 3 บาท ค่าบริการเพิ่มขึ้นเป็น 12 บาท)
- (2) SMART Credit ปรับเพิ่มจากมูลค่ารายการไม่เกิน 500,000 บาท คิดรายการละ 10 บาท เป็น มูลค่ารายการไม่เกิน 100,000 บาท คิดรายการละ 12 บาท มากกว่า 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาท คิดรายการละ 40 บาท และมากกว่า 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท คิดรายการละ 100 บาท
- (3) การเรียกเก็บเช็คข้ามเขต (B/C) ปรับลดจากร้อยละ 0.2 ของยอดเงินตามเช็คเหลือร้อยละ 0.1 ของยอดเงินดังกล่าว

- (4) การโอนเงินข้ามธนาคารผ่านเครื่อง ATM ปรับเปลี่ยนจากมูลค่ารายการไม่เกิน 30,000 บาท คิดรายการละ 35 บาท เป็น ไม่เกิน 10,000 บาท คิดรายการละ 25 บาท หากกว่า 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท คิดรายการละ 35 บาท
- (5) ค่าอุปกรณ์สืบต่อของยอดเงินฝาก ปรับลดจาก 200 บาท เหลือ 100 บาท

ทั้งนี้ อัตราค่าธรรมเนียมใหม่ที่กล่าวเป็นอัตราค่าธรรมเนียมสูงสุดที่ธนาคารจะคิดกับลูกค้า ซึ่งแต่ละธนาคารสามารถดัดค่าธรรมเนียมในอัตราที่แตกต่างกันได้โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม 2549 เป็นต้นไป ยกเว้นบริการ SMART Credit ที่มีผลตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2549

ในส่วนของการแบ่งค่าธรรมเนียมระหว่างธนาคารสำหรับบริการ SMART Credit และค่าธรรมเนียมใบเช็ค ขอช. ได้หารือร่วมกับธนาคารสมาชิกโดยได้ข้อสรุปให้ใช้ผลการศึกษาต้นทุน Processing Cost ระหว่างธนาคารผู้ส่งและธนาคารผู้รับเพื่อแบ่งค่าธรรมเนียมระหว่างธนาคารผู้ส่งและธนาคารผู้รับ

งานที่ได้ดำเนินการในปี 2549

16

การพัฒนาระบบ ITMX

อชช. ได้ผลักดันให้มีการจัดตั้ง บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด โดยบริษัทได้คัดเลือกผู้พัฒนาระบบ ITMX ซึ่งได้เริ่มการพัฒนาระบบงานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2549 โดยมีแผนพัฒนาระบบการโอนเงินประเภท Bulk Payment ระบบ ATM Pool สำหรับการโอนเงินรายย่อยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ ให้แล้วเสร็จในปี 2550

การขยายบริการออนไลน์ ORFT ที่เคาน์เตอร์ของธนาคาร

(1) การขยายวงเงินบริการโอนเงิน ORFT ที่เคาน์เตอร์ของธนาคารพาณิชย์
ดำเนินการขยายวงเงินการให้บริการโอนเงิน ORFT ที่เคาน์เตอร์ของธนาคารพาณิชย์โดยปรับเพิ่มจากเดิมที่กำหนดวงเงินการโอนต่อรายการสูงสุดไว้ที่ไม่เกิน 50,000 บาท ค่าธรรมเนียม 50-90 บาท เป็นไม่เกิน 100,000 บาท โดยค่าธรรมเนียมในส่วนของวงเงินที่ขยายเพิ่มขึ้น (50,001 - 100,000 บาท) คิดค่าธรรมเนียม 100 - 120 บาท

(2) การร่วมให้บริการโอนเงิน ORFT ที่เคาน์เตอร์กับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
ดำเนินการร่วมพัฒนาระบบ ORFT ที่เคาน์เตอร์กับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อขยายการให้บริการดังกล่าวที่เคาน์เตอร์ของที่ทำการไปรษณีย์ ซึ่งจะรองรับกลุ่มผู้ใช้บริการรับโอนเงินซึ่งไม่มีบัญชีเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ โดยจะสามารถรับเงินได้ที่ที่ทำการไปรษณีย์ทุกสาขา

การให้บริการถอนเงินระหว่างประเทศผ่านเครื่อง ATM (Cross-border ATM)

ดำเนินการพัฒนาระบบการให้บริการถอนเงินระหว่างประเทศผ่านเครื่อง ATM ตามโครงการ ASEANPay ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาและส่งเสริมระบบการทำธุรกรรมทางการเงินรายย่อยระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย โดยได้เริ่มเปิดให้บริการถอนเงิน ATM ข้ามประเทศระหว่างไทยและมาเลเซีย เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2549 และมีกำหนดจะเปิดให้บริการระหว่างไทยกับสิงคโปร์และอินโดนีเซียภายในปี 2550

สารบัญ

สรุปผลิติที่สำคัญในปี 2549	2
สาส์นจากประธานคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.)	4
คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.)	6
นโยบายด้านการชำระเงินในปี 2549	8
สาส์นจากประธานคณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.)	10
คณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.)	12
งานที่ได้ดำเนินการในปี 2549	14
สารบัญ	18
1. พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย	20
1.1 ด้านนโยบายการชำระเงิน	20
1.1.1 โครงการวางแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงินระยะ 4 ปี (Payment Systems Roadmap 2010)	20
1.1.2 โครงการปรับบทบาทเป็นผู้กำกับดูแลระบบการชำระเงิน (Regulator)	21
1.1.3 การดำเนินการตามแผนลดปริมาณการใช้เช็ค และเงินสด	22
1.1.4 การวิเคราะห์และติดตามการใช้สภาพคล่องในระบบบาทเนต (Liquidity Watch)	22
1.1.5 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบชำระดุลกลาง (Central Settlement System Enhancement)	23
1.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	24
1.2.1 ITMX (Interbank Transaction Management and Exchange)	24
1.2.2 ASEANPay	24
1.2.3 BAHTNET	25
1.2.4 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค ¹ และเตรียมการโอนย้ายไปยังบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเค็ปซ์ จำกัด	26
1.2.5 โครงการปรับปรุงระบบ SMART และการโอนย้ายไปยังระบบ ITMX	27
1.2.6 โครงการรวมศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (CSD Enhancement)	28
1.3 ด้านการกำกับดูแลระบบการชำระเงิน	29
1.3.1 การเข้ารับการประเมินมาตรฐานภายใต้โครงการ FSAP (Financial Sector Assessment Program)	29
1.3.2 การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.	30

1.4 ทิศทางของบริการชำระเงินในประเทศไทย	32
1.4.1 การแข่งขันของผู้ให้บริการ	32
1.4.2 ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	32
1.4.3 การเปลี่ยนแปลงด้านวิถีชีวิต	33
1.4.4 การเข้มโงยเครือข่ายระหว่างผู้ให้บริการ	34
2. พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินต่างประเทศ	35
2.1 ประเทศไทย	36
2.2 ประเทศไทยเป็นส์	36
2.3 ประเทศไทย	37
2.4 ประเทศไทย	37
3. ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน	39
3.1 พัฒนาการของระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน	39
3.1.1 สาขาวิชาของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีกิจกรรมรายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ และไปรษณีย์	39
3.1.2 เครื่อง ATM และเครื่อง EFTPOS	40
3.1.3 บัตร ATM บัตรเดบิต และบัตรเครดิต	41
3.1.4 ผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่	44
3.2 ช่องทางและสื่อการชำระเงินที่สำคัญ	45
3.2.1 การใช้เงินสด	45
3.2.2 ระบบการโอนเงินมูลค่าสูง	50
3.2.3 ระบบการทำบัญชีเช็ค	54
3.2.4 ระบบการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า	56
3.2.5 บริการที่เคาน์เตอร์ธนาคาร	59
3.2.6 บัตรพลาสติก	60
3.2.7 ธนาคารทางอินเทอร์เน็ต	66
3.2.8 บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์	66
3.3 การโอนและชำระเงินผ่านระบบไปรษณีย์	67
3.4 รายได้จากการด้านการชำระเงิน	68
4. อภิธานศัพท์และคำย่อ	70
5. บรรณบุกรุป	72
6. ตารางสถิติ	73
7. หมายเหตุประกอบตาราง	92

1

พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

20

1.1. ด้านนโยบายการชำระเงิน

อปท. ยังคงดำเนินนโยบายด้านการชำระเงินตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ปี 2549 คือการมีระบบการชำระเงินที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งประกอบไปด้วยกลยุทธ์ 4 ข้อดังนี้

- (1) ปรับบทบาทของ อปท. ให้เป็นผู้กำหนดกฎและระบบการชำระเงิน
- (2) ผลักดันให้ลดการใช้เงินสดเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (3) ติดตามนวัตกรรมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผลักดันให้มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสม
- (4) ผลักดันให้มีการเรื่องมายังระบบการชำระเงินระหว่างประเทศของบริษัทเอกชนในอาเซียน

ทั้งนี้กลยุทธ์ทั้ง 4 ข้อ ยังคงมุ่งเน้นสองเรื่องหลัก ๆ ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยง เนื่องจากธนาณัติถึงความสำคัญของระบบการชำระเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ในฐานะที่เป็นกลไกที่สำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน

ในปี 2549 อปท. ได้ดำเนินงานด้านนโยบายการชำระเงินที่สำคัญ ดังนี้

1.1.1. โครงการวางแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงินระยะ 4 ปี (Payment Systems Roadmap 2010)

ภายหลังจากที่ อปท. ประกาศแผนพัฒนาระบบการชำระเงิน ปี 2545-2547 (Payment 2004)⁵ และได้มีการทยอยดำเนินการจนแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนต่างเห็นประโยชน์ของแผนพัฒนาระบบการชำระเงินและต้องการให้มีแนวทางการพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยไป

⁵ ดูรายละเอียดของแผนพัฒนาระบบการชำระเงิน ปี 2545-2547 (Payment 2004) ที่ <http://www.bot.or.th/bothomepage/BankAtWork/Payment/payment.htm> หัวข้อรายงานระบบการชำระเงิน 2546

อปท. จึงได้ดำเนินโครงการวางแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงินระยะ 4 ปี (Payment Systems Roadmap 2010) โดยได้รับความร่วมมือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) จัดทำที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบการชำระเงินร่วมโครงการ ทั้งนี้ เพื่อให้แผนดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุด กับประเทศไทย รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อปท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการให้ความเห็น (Advisory Committee) ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้บริการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ภาครัฐ และกลุ่มผู้ใช้บริการ เพื่อพิจารณาประเด็นและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ด้านระบบการชำระเงิน โดยมีผู้ช่วยผู้อำนวยการสายระบบข้อสนับสนุนเป็นประธาน

1.1.2. โครงการปรับบทบาทเป็นผู้กำหนดกฎและระบบการชำระเงิน (Regulator)

อปท. ได้ศึกษาและกำหนดแนวทาง การปรับบทบาทในการเป็นผู้กำหนดกฎและระบบการชำระเงิน พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในส่วนของกระบวนการทำงานและบุคลากร เพื่อรองรับการทำหน้าที่ในบทบาทนี้ให้ทันต่อความจำเป็นดังกล่าว โดยในปี 2549 มีการดำเนินการดังนี้

- (1) ปรับโครงสร้างองค์กรให้รองรับการทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดกฎและระบบการชำระเงิน รวมทั้งการฝึกอบรมพนักงานให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- (2) ศึกษาแนวทางการกำหนดระบบการชำระเงินของต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย และรองรับการทำหน้าที่กำหนดธุรกิจบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
- (3) ศึกษาและจัดทำแผนการกำหนดระบบการชำระเงิน พร้อมทั้งร่างคู่มือปฏิบัติงาน
- (4) จัดทำร่างประกาศและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการออกบังคับใช้ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการกำหนดกฎและธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.
- (5) กำหนดผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็น non-bank จำนวนทั้งสิ้น 6 ราย โดยอาศัยอำนาจตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะกรรมการ ฉบับที่ 58 (การประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์) ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2547

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

2.2 และประกาศ ฉบับ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์

1.1.3. การดำเนินการตามแผนลดปริมาณการใช้เช็ค และเงินสด

สำหรับการดำเนินงานด้านส่งเสริมประสิทธิภาพการชำระเงินนั้น เพื่อให้มีการใช้สื่อการชำระเงินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ได้มีการศึกษาการทำธุกรรมด้านการชำระเงินตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการคู่มุ่งต่างๆ เพื่อเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมการใช้สื่อการชำระเงินในการทำธุกรรมต่างๆ รวมถึงปัญหา/อุปสรรคในการใช้สื่อการชำระเงินแต่ละประเภท

โดยในปี 2549 ได้สำรวจเบื้องต้นบริหารระดับสูงของคู่มุ่งต่างๆ 7 กลุ่ม รวมทั้งจัดทำแนวทางและดำเนินการส่งเสริม ตลอดจนประสานงานการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ไปยังหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนจะดำเนินการเข็นเดียวกันในปี 2550 สำหรับกลุ่มต่างๆ 6 กลุ่ม^๖

1.1.4. การวิเคราะห์และติดตามการใช้สภาพคล่องในระบบบาทเนต (Liquidity Watch)

ฉบับ ได้ทำการทดสอบโปรแกรมและปรับปรุงโครงสร้างการเก็บข้อมูล รายการโอนเงินเพิ่มเติมในระบบงาน Liquidity Watch เพื่อรับความต้องการใช้งานในอนาคตให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยได้ติดตั้งโปรแกรมใช้งานจริงแล้วเมื่อเดือนมีนาคม 2549 เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามความสามารถและพฤติกรรมการโอนเงิน ความเพียงพอของสภาพคล่องและความสามารถในการใช้สภาพคล่องจากแหล่งเงินต่างๆ ในระบบบาทเนต ตลอดจนติดตามความสามารถในการโอนเงินและการดำรงสภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

^๖ ดูรายละเอียดที่ นโยบายด้านการชำระเงินในปี 2549 หัวข้อ แนวทางส่งเสริมการใช้สื่อการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ทดสอบการใช้เงินสดและเช็ค

2 | 3

นอกจากนี้ คปท. ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและโครงสร้างแบบจำลองเบื้องต้นของโปรแกรม BoF-PSS2 ซึ่งใช้ในการทำ Simulation ของธนาคารกลางประเทศฟินแลนด์ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับจัดทำความต้องการเบื้องต้น (Business Requirement) ในการพัฒนาแบบจำลองเพื่อหาปริมาณสภาพคล่องที่เหมาะสมในระบบบาทเนต

1.1.5. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบชำระดุลกลาง (Central Settlement System Enhancement)

คปท. ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบชำระดุลกลาง ตามโครงการปรับปรุง ประสิทธิภาพระบบชำระดุลกลางซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการชำระดุลการหักบัญชีพร้อมกันหลายฝ่าย (Multilateral Funds Transfer: MFT) ให้กับครุกรรมการชำระเงินของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการบริหารเงินของธนาคารชิก โดยในปี 2549 คปท. ได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดทำความต้องการทางธุรกิจ (Business Requirement) ในการปรับปรุง ประสิทธิภาพระบบชำระดุลกลาง รวมถึงการออกแบบและพัฒนาระบบงาน โดย ได้เพิ่มบริการให้ผู้ส่งคำสั่ง (CSS Settlement Agent) สามารถส่งข้อมูลดุล การหักบัญชีรายธนาคารพร้อมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าระบบชำระดุลกลาง เพื่อให้อนาคารสามารถเรียกดูข้อมูลได้มากขึ้น จากเดิมที่เรียกดูได้ เฉพาะจำนวนเงินสุทธิในการชำระดุลเท่านั้น โดยคาดว่า ระบบดังกล่าวจะ พัฒนาแล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม 2550

(2) หารือกับธนาคารผู้ให้บริการชำระดุล (Settlement Bank) ที่ทำหน้าที่ชำระดุล สำหรับรอบการชำระดุลต่างๆ เช่น บัตรเครดิต เพื่อใช้บริการชำระดุลผ่าน ระบบชำระดุลกลางเพื่อลดความเสี่ยงในการชำระดุลระหว่างธนาคารชิก

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

24

1.2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.2.1 ITMX (Interbank Transaction Management and EXchange)

ภายหลังสมาคมธนาคารไทยดำเนินการจัดตั้ง บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด และธนาคารพาณิชย์ไทยที่เป็นผู้ถือหุ้นแต่งตั้งตัวแทนมาเป็นกรรมการของบริษัท ในปีที่ผ่านมา กรรมการได้คัดเลือกบุคลากรที่จะมาปฏิบัติงานและคัดเลือกบริษัท ผู้พัฒนาระบบ ITMX โดยจะเริ่มดำเนินการพัฒนาระบบ ITMX ในส่วนของ Bulk Payment ก่อน ซึ่งคาดว่าจะเริ่มให้บริการได้ในไตรมาสที่ 2 ปี 2550 และต่อไปจะ พัฒนาในส่วนของ Single Transaction ประกอบด้วยการฝาก ถอน โอน ผ่าน ช่องทางต่างๆ ส่วนหลังนี้คาดว่าจะเริ่มให้บริการได้ในไตรมาสที่ 3 ปี 2550

1.2.2 ASEANPay

ในปี 2549 ได้มีการประชุมคณะกรรมการ ASEANPay Steering Committee เมื่อ วันที่ 16-17 พฤษภาคม 2549 ณ กรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อหารือใน ประเด็นต่างๆ ดังนี้

- (1) ข้อเสนอของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ในการส่งเสริมการชำระเงินระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย ในรูปแบบ Asian Automated Clearing House (AACH) ซึ่งเป็นการเข้ามายิงระบบ ACH ของประเทศไทยเพื่อร่วมรับรองกระบวนการชำระเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ADB ได้เชิญผู้เขียนจากสหรัฐอเมริกาที่มีประสบการณ์ด้านการเข้ามายิงระบบ ACH มาเป็นที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้ามายิง ระบบดังกล่าวของกลุ่มประเทศไทย ASEAN
- (2) ร่างกรอบการดำเนินงาน ASEANPay ซึ่งครอบคลุมนโยบาย กฎระเบียบ พื้นที่ปฏิบัติ โครงสร้างค่าธรรมเนียม และการบริหารความเสี่ยงของการโอนเงิน และการชำระดุลระหว่างประเทศ

- (3) ประเด็นพิจารณาจากการดำเนินงานเชื่อมโยงระบบ ATM ระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการฝ่ายนักการรายงานข้อมูลผู้โอนและผู้รับโอน รวมทั้งวัตถุประสงค์ การโอนเงินต่อธนาคารกลาง ซึ่งธนาคารกลางของแต่ละประเทศจะนำประเด็นดังกล่าวไปหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้ผู้ดำเนินงานระบบ ATM แต่ละประเทศทราบต่อไป

1.2.3 BAHTNET

ในปี 2549 สถาบันการศึกษา รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงระบบบาทเนต ภายใต้โครงการ BAHTNET Enhancement ให้มีความทันสมัย สะดวก และสนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการบาทเนตมากยิ่งขึ้น ดังนี้

- (1) ปรับปรุง message format validation และ mapping diagram ของคำสั่งโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม (Message Type 103) ในระบบบาทเนตให้สามารถรองรับข้อมูล Intermediary Institution ตามมาตรฐานของ SWIFT ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้บริการบาทเนตสามารถส่งรายการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สามที่รับมาจากต่างประเทศมายังระบบบาทเนตได้ โดยไม่ต้องปรับแก้รายการ โดยจะแล้วเสร็จและเริ่มใช้งานได้ประมาณเดือนมิถุนายน 2550
- (2) ปรับปรุงสื่อการอบรม “การใช้งานระบบบาทเนต” ในรูปแบบ e-learning Courseware ให้มีเนื้อหาครอบคลุมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามการปรับปรุงโปรแกรมการใช้งานระบบบาทเนต และได้แจกจ่ายให้ผู้ใช้บริการบาทเนตเพื่อใช้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดสอบการจัดอบรมแบบห้องเรียนแล้ว ในเดือนมีนาคม 2549
- (3) ศึกษาปัญหาและวิธีการคิดค่าธรรมเนียมบาทเนตในปัจจุบัน รวบรวมข้อมูลและหลักเกณฑ์ต่างๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเบรียบเทียบกับการคิดค่าธรรมเนียมการโอนเงินในระบบ RTGS ของต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมการคิดค่าธรรมเนียมการโอนเงินในระบบบาทเนต ให้สามารถรองรับการคิดค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ ได้อย่างสะดวกและยืดหยุ่นมากยิ่ง

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

2|6

- (4) พิจารณาแนวทางและสำรวจความต้องการจากผู้ใช้บริการบทเนตในการปรับปรุงระบบให้สามารถรองรับการส่งรายการได้ครั้งละหลายๆ รายการ ภายใต้โครงการ BAHTNET Easy Connect เพื่อเพิ่มช่องทางในการส่งค่าสั่งโอนเงินของผู้ใช้บริการบทเนตให้มีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

1.2.4 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค และเตรียมการออนไลน์ไปยัง บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด

ในปี 2549 ศปท. ได้ประสานงานกับ อชช. และธนาคารสมาคมธนาคารไทย ในการดำเนินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ร่วมกับสมาคมธนาคารไทยและสมาคมธนาคารต่างประเทศ ปรับปรุงเหตุผลการคืนเช็คเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ พร้อมทั้งประสานงานกับธนาคารสมาคมและสำนักหักบัญชีทั่วประเทศ ใน การปรับปรุงระบบที่เปลี่ยนแปลง ระบบงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับการใช้เหตุผลการคืนเช็คใหม่ ซึ่งเริ่มใช้สำหรับเช็คที่เรียกเก็บตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2550 เป็นต้นไป
- (2) ศึกษาการปรับปรุงมาตรฐานเช็คให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและรองรับการนำระบบ Cheque Truncation มาใช้ในอนาคต โดยมาตรฐานเช็คใหม่จะครอบคลุมถึงการกำหนดรูปแบบและจำนวนหลักของข้อมูล MICR (Magnetic Ink Character Recognition) เช่น รหัสธนาคาร รหัสสาขา เลขที่บัญชี และข้อมูลอื่นๆ ที่พิมพ์ลงบนแถบว่าง (Clear Band) มาตรฐานความปลอดภัยในการป้องกันการปลอมแปลงเช็คและแก้ไขข้อความสำคัญ และมาตรฐานอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการสแกนภาพเช็คและการแลกเปลี่ยนภาพเช็คแทนตัวเช็ค ทั้งนี้ ศปท. จะหารือกับ อชช. ในการทำదามาตรฐานเช็คใหม่ร่วมกันต่อไป

นอกจากนี้ ศปท. ยังได้หารือกับธนาคารสมาคมเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในช่วงก่อนใช้มาตรฐานเช็คใหม่ เช่น การกำหนดให้ธนาคารสมาคมพิมพ์รหัสที่ธนาคารสมาคมกำหนดขึ้น เพื่อใช้แทนรหัสสาขาที่

ตั้งอยู่ในเขตสำนักหักบัญชีจังหวัด/อำเภอต่างๆ กรณีที่ธนาคารสามารถใช้กิจกำเป็นต้องพิมพ์รหัสสาขาที่เกินกว่า 3 หลักลงบน Code Line บนตัวเข็ค ซึ่งในปัจจุบันสามารถรองรับรหัสสาขาได้เพียง 3 หลัก

- (3) ประสานงานกับ อชช. ในการกำหนดเส้นทางการพัฒนาระบบทหารหักบัญชีเข็คโดย อชช. ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบ Cheque Truncation ต่อคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ก่อนหารือกับธนาคารสามารถใช้กิจในระบบการหักบัญชีเข็คเพื่อร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมและดำเนินการต่อไป
- (4) อชช. ขอให้ ศปท. พัฒนาระบบงานเพื่อคำนวณค่าธรรมเนียมการเรียกเก็บเข็คระหว่างธนาคารสำหรับเข็คแต่ละฉบับที่ส่งเรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักหักบัญชีในต่างจังหวัด

1.2.5 โครงการปรับปรุงระบบ SMART และการโอนย้ายไปยังระบบ ITMX

- (1) การปรับปรุงระบบ SMART เพื่อรองรับโครงสร้างค่าธรรมเนียมใหม่ ในปี 2549 ได้มีการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมระบบ SMART ใหม่ โดยกำหนดค่าธรรมเนียมเป็น 3 อัตราตามมูลค่าเงินโอน⁷ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2549 เป็นต้นมา ทั้งนี้ ศปท. ได้ปรับปรุงระบบงานการคำนวณค่าธรรมเนียมเพื่อรองรับการใช้โครงสร้างค่าธรรมเนียมใหม่ จากการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมใหม่ดังกล่าว มีผลทำให้ธุรกรรมการโอนเงินผ่านระบบ SMART บางประเภทมีแนวโน้มลดลง อาทิ ธุรกรรมการจ่ายเงินบั้นผล ผ่านบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) ซึ่งมีแนวโน้มที่จะใช้เข็คแทนการโอนเงินผ่านระบบ SMART มากขึ้น
- (2) การโอนย้ายระบบ SMART ไปยังระบบ ITMX ในปี 2549 ได้มีการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อาทิ บริษัท NITMX บริษัทผู้พัฒนาระบบ ขณะทำงานระบบ ITMX และธนาคารสามารถใช้กิจเพื่อติดตามความ

⁷ ดูรายละเอียดที่งานที่ อชช. ได้ดำเนินการในปี 2549 เรื่อง การปรับปรุงค่าธรรมเนียมสี่กิจการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

2 | 8

คือหน้าของการพัฒนาระบบ ITMX และดูแลให้งานด้านการโอนย้ายระบบสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ชปท. ได้ดำเนินการเพื่อประเมินความพร้อมในการให้บริการของธนาคารสมาชิก โดยได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความเห็นและความพร้อมของธนาคารสมาชิกในการใช้งานระบบ ITMX Bulk Payment และได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการสำรวจแก่บริษัท NITMX เพื่อนำไปปรับปรุงระบบงานให้สอดคล้องกับความต้องการของธนาคารสมาชิกต่อไป

1.2.6 โครงการรวมศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (CSD Enhancement)

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาตลาดตราสารหนี้ไทยฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2548-2557) ของกระทรวงการคลังที่มุ่งพัฒนาตลาดตราสารหนี้ไทยให้เป็น 1 ใน 3 แกนหลักของภาคการเงินของประเทศไทย โดยมอบหมายให้ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับฝากและชำระราคาและส่งมอบตราสารหนี้ภาครัฐ จากเดิมที่ทำหน้าที่รับฝากตราสารหนี้ภาคเอกชนและตราสารทุน

โครงการรวมศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ และเริ่มเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2549 เป็นต้นมา โดยภายหลังการรวมศูนย์รับฝากดังกล่าว การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการรับฝาก ตลอดจนการชำระราคาและส่งมอบตราสารหนี้ภาครัฐจะดำเนินการผ่าน TSD ส่วน ชปท. จะยังคงทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนสำหรับตราสารหนี้ภาครัฐเช่นเดิม

อนึ่ง ชปท. โดยความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) รวมถึงสมาชิกผู้ฝากของ TSD ได้ทำการติดตามผลการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งด้าน ชปท. และ TSD ภายหลังการดำเนินงานรวมศูนย์รับฝาก (Post-Implementation) เพื่อนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่างๆ ไปปรับปรุงระบบงานให้สอดคล้องกับความต้องการเชิงธุรกิจให้มากขึ้นมาเป็นลำดับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและตอบสนอง ความต้องการของผู้ใช้งานให้มากขึ้น

1.3 ด้านการกำกับดูและการระบบการชำระเงิน

2 | 9

1.3.1 การเข้ารับการประเมินมาตรฐานภายใต้โครงการ FSAP (Financial Sector Assessment Program)

โครงการ FSAP (Financial Sector Assessment Program) เป็นโครงการที่ International Monetary Fund (IMF) และ World Bank ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อประเมินภาคการเงินเป็นการเฉพาะ โดยในการประเมินจะครอบคลุมถึงการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของภาคการเงินในภาพรวม รวมทั้งการประเมินมาตรฐานตามโครงการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล⁸ (Reports on the Observance of Standards and Codes - ROSCs) ในด้านที่มีผลกระทบต่อภาคการเงิน

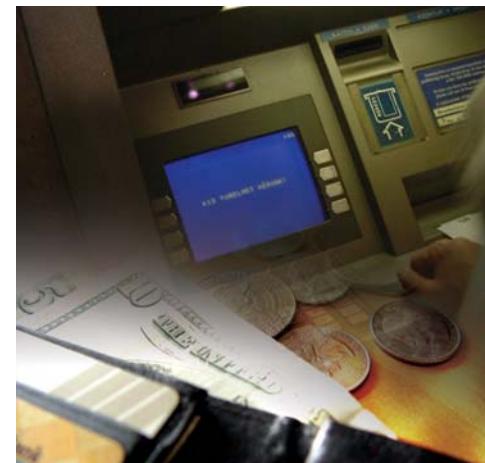
สำหรับประเทศไทย นายกรัฐมนตรีในฐานะของประธานคณะกรรมการบริษัทวิภาลแห่งชาติ ได้มีมติเมื่อเดือนเมษายน 2549 เห็นชอบในหลักการให้ประเทศไทยเข้ารับการประเมินภายใต้โครงการ FSAP ตามมาตรฐานของโครงการ ROSCs รวม 5 ด้าน ได้แก่ 1) Monetary and Financial Policy Transparency, 2) Banking Supervision, 3) Securities Market Regulation, 4) Payment Systems และ 5) Anti-money Laundering ทั้งนี้ โครงการ FSAP ได้กำหนดเวลาที่จะส่งเจ้าหน้าที่เดินทางมาประเมินประเทศไทย 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 17 - 31 มกราคม 2550 และช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 3 - 16 พฤษภาคม 2550 และจะเผยแพร่รายงานผลการประเมินประมาณเดือนกันยายน 2550

⁸ โครงการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล (Reports on the Observance of Standards and Codes - ROSCs) เป็นโครงการที่ IMF และ World Bank ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อประเมินการดำเนินงานของแต่ละประเทศในด้านต่างๆ ตามมาตรฐานสากล รวมทั้งสิ้น 12 ด้าน ได้แก่ 1) Data Dissemination, 2) Fiscal Transparency, 3) Monetary and Financial Policy Transparency, 4) Banking Supervision, 5) Insurance Supervision, 6) Securities Market Regulation, 7) Payment Systems, 8) Anti-money Laundering, 9) Corporate Governance, 10) Accounting, 11) Auditing และ 12) Insolvency โดยในด้าน Payment Systems ใช้มาตรฐานการประเมินของ Bank for International Settlements (BIS Core Principles for Systemically Important Payment Systems)

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

3.0

ในส่วนของการประเมินมาตรฐานด้าน Payment Systems โดยโครงการ FSAP จะประเมินเฉพาะระบบการชำระเงินที่สำคัญยิ่งขาด (BIS Core Principles for Systemically Important Payment Systems (CPSIPS)) เท่านั้น ซึ่งจากการพิจารณาของคณะกรรมการเตรียมความพร้อมโครงการ ROSCs ด้าน Payment Systems⁹ ที่ประกอบด้วยผู้แทนจาก อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีความเห็นว่า ระบบการชำระเงินที่สำคัญยิ่งขาดของประเทศไทย คือ ระบบบาทเนต และทางคณะกรรมการฯ ได้เตรียมความพร้อมโดยการประเมินมาตรฐานระบบบาทเนตด้วยตนเอง เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุง/แก้ไขประเด็นที่เป็นจุดอ่อนให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว ได้มีการสอบถามโดยที่ปรึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระบบการชำระเงิน และเคยร่วมงานในโครงการ FSAP ในฐานะผู้ประเมินมาตรฐานในด้านนี้มาก่อนแล้ว

1.3.2 การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

คณะกรรมการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ได้มีมติเห็นชอบในข้อเสนอของคณะกรรมการ กำกับดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2547 โดยให้มีการพิจารณาออกพระราชบัญญัติตามความในมาตรา 32 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 เพื่อกำกับธุรกิจบริการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ และให้ อปท. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ในกำกับดูแลธุรกิจบริการดังกล่าว

คณะกรรมการ กำกับดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ และคณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมาย ได้ร่วมจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการ

⁹ เป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการยกระดับ Corporate Governance ด้านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทประกันภัย ซึ่งเป็นคณะกรรมการรายได้คณะกรรมการบรรษัทภินิบาลแห่งชาติ

การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ขึ้น โดยร่าง พ.ร.ภ.ฯ ดังกล่าวได้รับความเห็นชอบในหลักการจากคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2549 โดยขณะนี้ได้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณา สำหรับกรอบโครงสร้าง พ.ร.ภ.ฯ แบ่งออกเป็น 6 หมวด 30 มาตรา ประกอบด้วย

บททั่วไป

หมวด 1 การให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

หมวด 2 หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นแบบในการแจ้งให้ทราบและขึ้นทะเบียน

หมวด 3 หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นแบบในการขออนุญาต

หมวด 4 หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจ

หมวด 5 การกำกับดูแล

หมวด 6 การต่ออายุ การพักใช้ และเพิกถอนใบอนุญาต

บทเฉพาะกาล

บัญชีท้าย พ.ร.ภ.ฯ

แนวทางการกำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดเป็น 3 ระดับ คือ การแจ้งให้ทราบ ขึ้นทะเบียน และขอรับใบอนุญาต โดยพิจารณาจากปัจจัยหรือระดับความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจนั้น 3 ด้าน ได้แก่

(ก) ผลกระทบด้านความมั่นคงทางการเงิน และ/หรือการพาณิชย์

(ข) ผลกระทบด้านความไม่เชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(ค) ผลกระทบต่อสาธารณะ

ในปี พ.ศ. 2549 ได้มีการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการจัดทำร่าง พ.ร.ภ.ฯ โดยจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นทั้งจากผู้ประกอบการและประชาชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในกรุงเทพมหานคร และภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคใต้ ที่จังหวัดภูเก็ต ภาคตะวันออก ที่จังหวัดชลบุรี

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

32

และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากประชาชนจากหลายภูมิภาคเพื่อนำไปปรับปรุงร่าง พ.ร.บ.ฯ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ อปท. ยังได้มีการวางแผนแนวทางและเตรียมการในการกำกับดูแลธุรกิจบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้อำนาจของ พ.ร.บ.ฯ อาทิ การออกหลักเกณฑ์และประกาศ การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ประกอบการที่เข้าข่ายตาม พ.ร.บ.ฯ ติดตามผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฯ ได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการ เป็นต้น

1.4 กิจกรรมของบริการชำระเงินในประเทศไทย

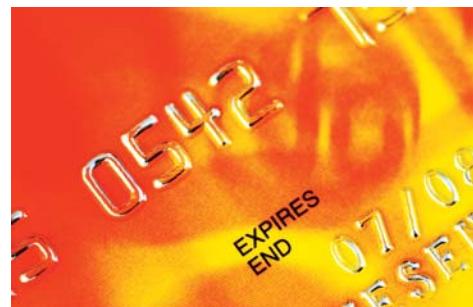
1.4.1 การแบ่งขั้นของผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการทั้งธนาคารพาณิชย์และ Non-bank จะแบ่งขั้นในตลาดการโอนชำระเงินรายย่อย หรือการโอนชำระเงินมูลค่าต่ำมากขึ้น (Retail or micro payments) เนื่องจาก เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ และสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ ได้อย่างชัดเจน (Niche markets) ทำให้ง่ายต่อการทำตลาด เช่น กลุ่มบริการชำระใบแจ้งหนี้ (Bill payment) กลุ่มบริการโอนเงินระหว่างบุคคล (Person-to-person payments) กลุ่มบริการ โอนเงินระหว่างประเทศ (Remittance payments) เป็นต้น

1.4.2 ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาบริการชำระเงินรูปแบบใหม่ๆ ให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้บริการได้กว้างขึ้น มีรูปแบบการบริการที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการกลุ่มต่างๆ ได้มากขึ้น มีประสิทธิภาพและความปลอดภัยมากขึ้น รวมถึงความสามารถในการพัฒนา Interface ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น เช่น การติดตั้ง

เครื่องอ่านบาร์โค้ดบนเครื่องເຄື່ອນໄຫວ້ ອີເຕີບ ອີເຕີບ ທີ່ຈະ
ມີບັນດາສຳຄັນໃນຮະຍະ 4-5 ປີ້ ໄດ້ແກ່

-
- (1) เทคโนโลยีการชำระเงินด้วยบัตร (Card payments) ບັດທີໃໝ່ເທິງໂນໂລຢີແບບ
ສັນຜັສ (Contact card) ຈະຢັງຄົງໄດ້ຮັບຄວາມນິຍາມຕ່ອງໄປ ແຕ່ສໍາຫຼັບການ
ชำระເງິນທີ່ມີມຸລຄ່າຕໍ່າລະດັບຕໍ່າລະດັບຕໍ່າແລະຕ້ອງການຄວາມຮົວໃນການທຳຊູກຮຽມ ເຊັ່ນ ຮະບົບ
ຂາຍສົມມລຸ່ມນ ທາງດ່ວນ ສຕານີບົຣິການນໍາມັນ ລ້ານສະດວກຊື້ອ ແລະລ້ານຟາສົດີ ຜູດ
ຈະມີບັດທີ່ໃໝ່ເທິງໂນໂລຢີແບບໄວ້ສັນຜັສ (Contactless card) ທີ່ລູກຄ້າສາມາດຮັບ
ชำระເງິນໄດ້ ໂດຍຮັນຄ້າໄມ້ຕ້ອງເສີຍບັດທີ່ເຂົ້າກັບເຄື່ອນໄຫວ້ຮັບບັດທີ່ ທີ່ຈະເປັນອີກ
ເທິງໂນໂລຢີທີ່ຈະມີບັນດາສຳຄັນໃນນາຄຕ ເນື່ອງຈາກຂ່າຍລົດຂັ້ນຕອນໃນການ
ชำระເງິນ ສາມາດຮັບຮັບເງິນຍ່າງສະດວກແລະຮົວເງິນ
- (2) ເທິງໂນໂລຢີການชำระເງິນແບບໄວ້ສາຍ (Wireless payments) ບັນຈຸບັນໄດ້ມີການ
ພາຍໃນເທິງໂນໂລຢີການชำระເງິນເຂົ້າກັບເທິງໂນໂລຢີໄວ້ສາຍ ໄນວ່າຈະເປັນໂທຣັກີ່
ເຄລື່ອນທີ່ແລະອິນເທົ່ວເນີຕ ໂດຍໃນໜ່ວງ 4-5 ປີຈາກນີ້ ການชำระເງິນດ້ວຍໂທຣັກີ່
ເຄລື່ອນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຄວາມນິຍາມເພີ່ມຂຶ້ນ ພິຈາລະນາຈາກຈຳນວນຜູ້ໃຊ້ໂທຣັກີ່ເຄລື່ອນທີ່
ມີຈຳນວນສູງຖື່ກວຍລະ 66 ປະກອບກັບເທິງໂນໂລຢີທີ່ພ້ອມສາມາດຮອງຮັບການ
ชำระເງິນໄດ້ຍ່າງປົກລົງກັບ ເຊັ່ນ ທາງ VISA ໄດ້ເຮີ່ມທົດລອງໃຫ້ບົຣິການ VISA WAVE
(ການชำระເງິນແບບ Contactless) ກັບໂທຣັກີ່ເຄລື່ອນທີ່ ການໃໝ່ຂີປ EMV ສໍາຫຼັບ
ການชำระເງິນຮະຍະໄກລ (Remote Payment) ທີ່ຈະໄດ້ເຮີ່ມທົດລອງໃຫ້ໃນປະເທດ
ມາເລາເຊີຍ ເມື່ອດັ່ນປີ 2549 ສໍາຫຼັບການชำระເງິນທາງອິນເທົ່ວເນີຕໃນປະເທດ
ຄົງທົດໃໝ່ໄວ້ເວລາສໍາກະຍະ ເນື່ອງຈາກປັ້ງຈັຍເຮື່ອງຈຳນວນຜູ້ໃຊ້ອິນເທົ່ວເນີຕຍັງມີ
ສັດສ່ວນເພີ່ມຂຶ້ນລະ 12 ຂອງປະຊາກທັງໝົດ

1.4.3 ການເປັນແປງດ້ານວິສີ່ຫິວິດ

ການເປັນແປງດ້ານວິສີ່ຫິວິດ (Lifestyle) ຈະມີຄວາມສຳຄັນຕ່ອງການກຳທັນດຽບແບບ
ບົຣິການชำระເງິນ ການດໍາເນີນຫິວິດທີ່ເຮັດວຽກສົ່ງຜລໃຫ້ບົຣິການຂັ້ນສົ່ງສາຄານະ ເຊັ່ນ
ຮັດໄຟຟ້າ ຕ້ອງພົມນາວິສີ່ຫິວິດການชำระຄ່າໂດຍສາຮ້າທີ່ຮົວເງິນແລະສະດວກສປາຍມາກຂຶ້ນ

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศไทย

3 | 4

1.4.4 การเข็มโยงเครือข่ายระหว่างผู้ให้บริการ

การเข็มโยงเครือข่ายระหว่างผู้ให้บริการ (Payment networks integration) เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้บริการออนไลน์จำนวนมากขึ้น และเป็นการลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อนในระบบ ส่งผลให้สามารถออนไลน์ชำระเงินแบบข้ามธนาคารได้ (Interbank payments) หรือสามารถออนไลน์ชำระเงินระหว่างลูกค้ากับลูกค้าที่ไม่มีบัญชีเงินฝากกับธนาคารได้

2 | พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินต่างประเทศ

3 | 5

ตลาดการโอนชำระเงินรายย่อย หรือการโอนชำระเงินมูลค่าต่ำ ยังคงเป็นตลาดที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้านการชำระเงินใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยจะเห็นได้ว่าหลายประเทศ ทั้งที่อยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา ต่างกำลังพัฒนาระบบการชำระเงินของตนเพื่อก้าวสู่การเป็นสังคมที่ไร้เงินสด (Cashless society) หรือพึ่งพาเงินสดให้น้อยที่สุด

ทั้งนี้ หลายฝ่ายได้คาดการณ์ว่า เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) จะเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญที่ขับเคลื่อนให้การก้าวผ่านสู่การเป็นสังคมที่ไร้เงินสดเป็นจริงขึ้นมาได้ ปัจจุบัน เงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงมีอยู่สองรูปแบบ คือ เงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในรูปของบัตร (Pre-paid smart card) และที่ใช้ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile payment) ซึ่งมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในหลายประเทศ

จุดแข็งของเงินอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ที่ความสะดวกและความรวดเร็วในการใช้งาน ที่ไม่ต่างจากเงินสด และเหนือกว่าเงินสดในแง่ที่ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการวนการขอรับเงินเดือน ถอนบัตร รวมถึงการหักเงิน อย่างไรก็ได้ ปัญหาสำคัญของเงินอิเล็กทรอนิกส์คือ การที่ไม่สามารถใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ออกโดยผู้ให้บริการแต่ละรายร่วมกันได้ และหากแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้ ก็ยากที่เงินอิเล็กทรอนิกส์จะมาแทนที่เงินสดได้อย่างที่หลายฝ่ายตั้งความหวังไว้

ในกลุ่มประเทศที่มีขนาดพื้นที่ที่กว้างใหญ่อย่างเช่น จีน อินเดีย พิลิปปินส์ และประเทศไทยในทวีปแอฟริกา ที่ประสบปัญหาค่าใช้จ่ายที่สูงจากการใช้เงินสด โดยเฉพาะค่าขนย้ายเงินสดเพื่อกระจายให้ถึงมือประชาชน ได้มีการพัฒนาระบบเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อรับการใช้บริการชำระเงินระยะไกล (Remote Payments) โดยอาศัยจุดแข็งที่ภาครัฐในประเทศไทยมีอัตราการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในสัดส่วนที่สูง

2 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินต่างประเทศ

3 | 6

2.1 ประเทศไทย

มียอดผู้ลงทะเบียนใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สูงถึง 135 ล้านคน ในปี 2548 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 400 ล้านคนในปี 2553 มีการให้บริการโอนเงินระหว่างบุคคลผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่เรียกว่าบริการ M-PESA ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสามหน่วยงาน คือ Safaricom, Vodafone Group Services, and Commercial Bank of Africa โดยผู้ใช้บริการสามารถใช้เมนูคำสั่งบนโทรศัพท์เพื่อโอนเงินให้กับบุคคลอื่นได้อย่างง่ายดาย ทั้งนี้ เป็นที่คาดว่าการใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวแอฟริกาอย่างลึกซึ้ง นอกจากนั้น โทรศัพท์เคลื่อนที่ยังเป็นช่องทางสำคัญในการเข้าถึงบริการด้านการเงินอีกด้วย เช่น บริการธนาคารทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile banking)

2.2 ฟิลิปปินส์

ยอดผู้ลงทะเบียนใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ 42 ล้านคน มีบริการ GCash ซึ่งเป็นบริการโอนเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้รับความนิยม โดยผู้ใช้บริการสามารถชำระเงินภายในประเทศและระหว่างประเทศ (Domestic and International Remittances) ซึ่งช่วยให้ชาวฟิลิปปินส์ที่ทำงานในต่างประเทศสามารถโอนเงินกลับประเทศได้อย่างสะดวก บริการ GCash อาศัยการส่งและรับคำสั่งโอนเงินทาง SMS (Short Message Service)

สำหรับในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากการใช้บัตรเครดิตและบัตรเดบิตที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมานานแล้ว การพัฒนาเงินอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่ใช้ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ และผ่านบัตร ก็เริ่มได้รับความนิยมแพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้จ่ายที่มีมูลค่าต่ำ เช่น การชำระค่าบริการขนส่งมวลชน และค่าน้ำมัน ตามสถานบริการน้ำมัน เป็นต้น นอกจากเงินอิเล็กทรอนิกส์จะถูกใช้แทนเงินสดแล้ว บางกรณียังถูกใช้แทนบัตรเครดิตและบัตรเดบิตอีกด้วย เนื่องจากปัจจุบัน

ค่าธรรมเนียมส่วนลดร้านค้า (Merchant Discount Rate) ที่ร้านค้าต้องจ่ายให้แก่ธนาคารผู้รับบัตร (Acquiring banks) เป็นเหตุให้ร้านค้าจำเป็นต้องหาทางออกโดยการทำหนี้มูลค่าการจ่ายเงินขั้นต่ำ หรือคิดค่า Surcharge ในกรณีที่ลูกค้าต้องการชำระเงินด้วยบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิต

2.3 ประเทศอังกฤษ

สามในสี่ของการเดินทางด้วยรถไฟฟ้าติดและรถโดยสารประจำทางในกรุงลอนדון จะเป็นการชำระเงินด้วยบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า Oyster ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์เป็นที่นิยมอย่างมาก นอกจากความสะดวกสบายและความรวดเร็วในการใช้บริการแล้ว ยังมีการสร้างแรงจูงใจด้วยการทำหนอดอัตราค่าบริการที่ต่ำกว่าการชำระค่าโดยสารด้วยเงินสด นอกจากนั้นประเทศอังกฤษจะเริ่มการใช้บัตรชำระเงินแบบ Dual interface system ที่ผนวกบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์และบัตรเครดิตไว้ด้วยกันในบัตรเดียว โดยในส่วนของเงินอิเล็กทรอนิกส์จะมีการใช้เทคโนโลยีแบบ Contactless ที่เรียกว่า Wave and Pay ซึ่งเป็นเทคโนโลยีของ VISA และบัตรเครดิตจะใช้เทคโนโลยี Chip and PIN เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการทำธุรกรรม ทั้งนี้ ในส่วนของเงินอิเล็กทรอนิกส์จะสามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการที่มูลค่าต่ำไม่เกิน 19 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 10 ปอนด์สเตอร์ลิงต่อรายการ

2.4 ประเทศไทย

เป็นประเทศที่มีการใช้เงินสดในปริมาณที่สูง โดยเฉพาะใช้จ่ายตามร้านค้า ห้างสรรพสินค้า และการชำระค่าสาธารณูปโภคต่างๆ แม้ว่าจะมีการนำบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ออกใช้มานานแล้วแต่ก็ไม่ได้รับความนิยมมากนัก จนกระทั่งมีการนำเงินอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ จึงเริ่มได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว สาเหตุประการสำคัญน่าจะเป็น เพราะคนญี่ปุ่นมีความคุ้นเคยกับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

2 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินต่างประเทศ

3 8 บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดได้แก่ Edy มีให้บริการทั้งผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่และบัตร ปัจจุบันมีร้านค้าที่รับ Edy กว่า 43,000 ราย มีผู้ใช้บริการกว่า 23 ล้านคน โดยกว่า 4.5 ล้านคนจะใช้บริการทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีจำนวนครุกรรมเฉลี่ยเดือนละ 15 ล้านรายการ ในปีที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า สำหรับอันดับสองคือ Suica ก่อตั้งโดย JR East railway ที่ทำธุรกิจด้านขนส่งสาธารณะ ปัจจุบันมีผู้ใช้บริการกว่า 18 ล้านคน

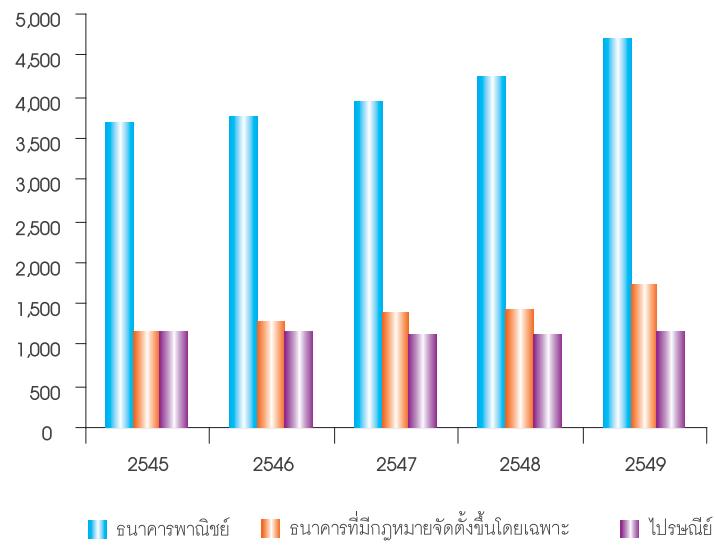
ที่ผ่านมา ระบบของเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ออกโดยผู้ให้บริการแต่ละรายในญี่ปุ่น ไม่สามารถใช้งานร่วมกันได้ แต่ล่าสุดได้เกิดความร่วมมือภายในครุภัจจุนส่วนมวลชน ในกรุงโตเกียว ระหว่างรถไฟฟ้ากับรถประจำทางที่ยอมให้มีการเชื่อมโยงระบบ เงินอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละฝ่ายเข้าด้วยกัน รวมถึงสามารถรองรับการใช้บริการห้องในรูปบัตรและโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยแนวโน้มการเชื่อมโยงเครือข่ายมีทิ่ทางว่าจะขยายตัวกว้างขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากเหตุผลสำคัญสองประการ

- (1) ความอยู่รอดทางธุรกิจของผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์แต่ละราย ผู้ให้บริการหลายรายเริ่มตระหนักรู้ว่าการที่ต่างฝ่ายต่างออกแบบให้การใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ของตนเป็นแบบปิด (Close-loop system) เป็นการปิดกั้นไม่ให้ธุรกิจของตนเป็นที่นิยมของผู้ใช้บริการ เพราะไม่สามารถใช้งานได้แพร่หลายในลักษณะเดียวกับเงินสด
 - (2) เงินอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ที่ออกใช้ในประเทศไทยมีการใช้มาตรฐานเทคโนโลยีเดียวกันคือมีการใช้ชิป Felica ที่พัฒนาโดย SONY ทำให้ไม่เป็นอุปสรรคในการเข้ามายัง

3.1 พัฒนาการของระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน

3.1.1 สาขางานของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ และไปรษณีย์

ภาพที่ 1 : จำนวนสาขางานของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ และไปรษณีย์

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2549 ธนาคารพาณิชย์ และธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ ได้ขยายจำนวนสาขาเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 และร้อยละ 21 ตามลำดับ ในขณะที่ไปรษณีย์ ได้ขยายสาขาเพิ่มขึ้น 12 สาขาคิดเป็นร้อยละ 1 จากปี 2548

- ธนาคารพาณิชย์ มีจำนวนสาขาทั้งสิ้น 4,718 สาขา เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ซึ่งมี 4,245 สาขา โดยเป็นสาขางานของธนาคารพาณิชย์ไทย 4,701 สาขา และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 17 สาขา
- ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ มีจำนวนสาขาทั้งสิ้น 1,714 สาขา เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ซึ่งมี 1,420 สาขา โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) มีสาขามากที่สุด 880 สาขา รองลงมาคือธนาคารออมสิน 591 สาขา และธนาคารอาคารสงเคราะห์ 108 สาขา ส่วนธนาคารที่มีการเพิ่มจำนวนสาขามากที่สุดคือ ธกส. โดยได้ขยายสาขาและยกระดับหน่วยธุรกิจที่ให้

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

4.0

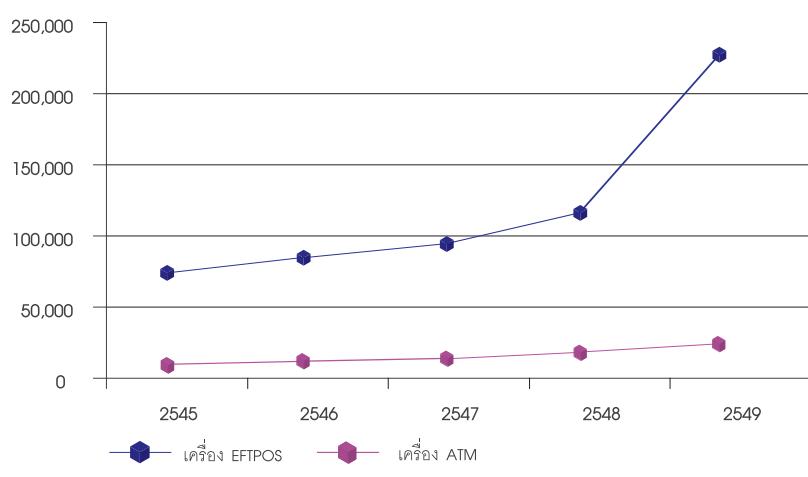
บริการเฉพาะสินเชื่อ เป็นสาขาย่อยเพื่อให้บริการด้านการเงิน ทำให้จำนวนสาขาเพิ่มขึ้นถึง 284 สาขา ในปี 2549

ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ยังคงขยายสาขาอยู่เป็นจำนวนมาก และขยายเวลาการให้บริการในห้างสรรพสินค้า ชูปอร์มาร์เก็ต อาคารสำนักงาน มหาวิทยาลัย ปั้มน้ำมัน เพื่อตอบสนองต่อรูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกค้าที่ต้องการทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งครุกรรมทางการเงินในสถานที่เดียวกัน นอกจากนี้แล้ว ธนาคารพาณิชย์และธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ ได้ติดตั้งเครื่องฝากเงินสดอัตโนมัติ เครื่องรับฝากและชำระเงินด่วน และเครื่องปรับรายการสมุดเงินฝากอัตโนมัติ เพิ่มขึ้นจำนวนมาก เพื่ออำนวยความสะดวกให้ลูกค้าทำธุรกรรมได้ด้วยตนเองและลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ธนาคาร

- บริษัท ไพรัตน์ไทย จำกัด (บจ. ไพรัตน์ไทย) มีจำนวนสาขาทั้งสิ้น 1,158 สาขา เพิ่มขึ้น 12 สาขา ในปี 2549 บจ. ไพรัตน์ไทย ได้เพิ่มบริการหลากหลาย รวมถึงการร่วมมือกับธนาคารยูโอบีให้บริการส่งถอนตู้อัตโนมัติออนไลน์ ที่สาขาธนาคารหรือผ่าน UOB CyberBanking โดยโอนเงินไปให้ลูกค้าที่ทำการไพรัตน์ที่กำหนด

3.1.2 เครื่อง ATM และเครื่อง EFTPOS

ภาพที่ 2 : จำนวนเครื่อง ATM และจำนวนเครื่อง EFTPOS

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความสำคัญกับการติดตั้งเครื่อง ATM เพิ่มขึ้นมาก เพราะสามารถใช้เป็นธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ได้ของทางหนึ่ง โดยเฉพาะการโอนเงิน และการชำระค่าสินค้าและบริการ ทั้งนี้ ธนาคารหลายแห่งได้เพิ่มเครื่องอ่านบาร์โค้ด ที่ตู้ ATM เพื่อให้การชำระค่าสินค้าและบริการทำได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายและง่ายขึ้นสำหรับลูกค้า

- เครื่อง ATM มีจำนวนทั้งสิ้น 21,988 เครื่อง เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ซึ่งมี 15,784 เครื่อง โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 39
- เครื่อง EFTPOS มีจำนวนทั้งสิ้น 208,942 เครื่อง เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ซึ่งมี 102,000 เครื่อง ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากในปี 2549 สถาบันฯ เปลี่ยนวิธีเก็บข้อมูลจากการรวมข้อมูลของผู้ให้บริการเครือข่ายบัตรเครดิตเป็นการรวมข้อมูลจากธนาคารพาณิชย์และบริษัทบัตรเครดิต ข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นถึงความนิยมในการใช้บัตรเครดิตและบัตรเดบิตในการชำระค่าสินค้าและบริการแทนเงินสดมากขึ้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เครื่อง EFTPOS มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากธนาคารเครื่องที่ถูกลงทะเบียนแล้ว ยังเนื่องมาจากการขยายธุรกิจด้านการรับชำระบัตรของธนาคารพาณิชย์ (Acquiring Bank) และการส่งเสริมตลาดบัตรเครดิตและบัตรเดบิตทั้งจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank)

3.1.3 บัตร ATM บัตรเดบิต และบัตรเครดิต

- บัตร ATM มีจำนวนทั้งสิ้น 30.9 ล้านใบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 จากปี 2548 ซึ่งมี 28.8 ล้านใบ
- บัตรเดบิต มีจำนวนทั้งสิ้น 14.0 ล้านใบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 26 จากปี 2548 ซึ่งมี 11.0 ล้านใบ

ในปี 2549 จำนวนบัตร ATM ยังคงมีสัดส่วนสูงที่สุดในจำนวนบัตรพลาสติกเท่ากับร้อยละ 55 แต่ลดลงจากปีที่ผ่านมาที่มีสัดส่วนร้อยละ 58 ขณะที่บัตรเดบิตมี

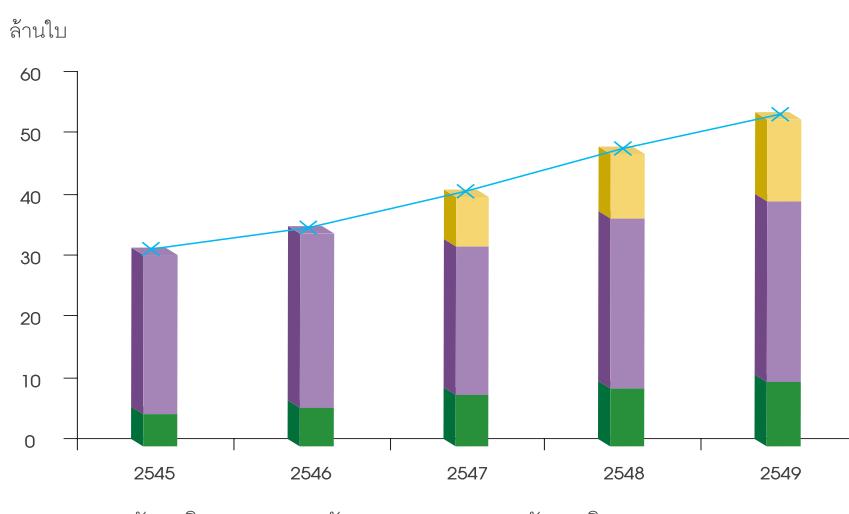
3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

4|2

สัดส่วนของบัตรมาคีอัตราอย่างละ 25 เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่มีสัดส่วนร้อยละ 22 สำหรับบัตรเครดิตมีสัดส่วนร้อยละ 20 เท่าเดิม

แนวโน้มของจำนวนบัตรพลาสติกบัตรเพิ่มขึ้นกว่า ปัจจุบันลูกค้าธนาคารพาณิชย์นิยมใช้บัตรเดบิตเพิ่มขึ้น แม้ว่าบัตร ATM ยังคงมีสัดส่วนสูงสุดแต่มีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากธนาคารพาณิชย์หันมาส่งเสริมการใช้บัตรเดบิตแทนบัตร ATM เพราะใช้งานได้หลากหลายกว่า นอกจากร้าน/เบิกถอนเงินสดแล้ว ยังใช้ชำระค่าสินค้าและบริการ ณ จุดขาย (EFTPOS) ได้เช่นเดียวกับบัตรเครดิต ซึ่งช่วยลดการเบิกถอนเงินสดเพื่อนำมาชำระค่าสินค้าและบริการ ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วแก่ลูกค้า และเกิดประสิทธิภาพแก่ระบบการชำระเงิน ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์หลาย ๆ แห่ง ได้ออกบัตรเดบิตทดแทนการออกบัตร ATM พร้อมทั้งจัดรายการส่งเสริมการขาย และขยายจุดรับบัตร เพื่อจูงใจให้ลูกค้าใช้บัตรเดบิตเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ ณ จุดขายมากขึ้น ในอนาคตคาดว่าบัตรเดบิตจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจนมีสัดส่วนสูงกว่าบัตร ATM

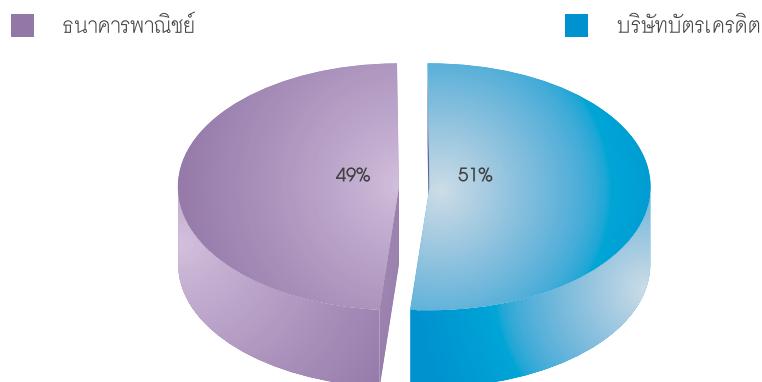
ภาพที่ 3 : จำนวนบัตรเครดิต บัตรเอทีเอ็ม และบัตรเดบิต

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

- บัตรเครดิต มีจำนวนทั้งสิ้น 10.9 ล้านใบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.5 จากปี 2548 ซึ่งมี 10.0 ล้านใบ โดยแยกเป็นบัตรที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ 5.6 ล้านใบ และบัตรที่ออกโดยผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน¹⁰ 5.3 ล้านใบ

ภาพที่ 4 : สัดส่วนบัตรเครดิตที่ออกโดยสถาบันการเงินและบริษัทบัตรเครดิต ปี 2549

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

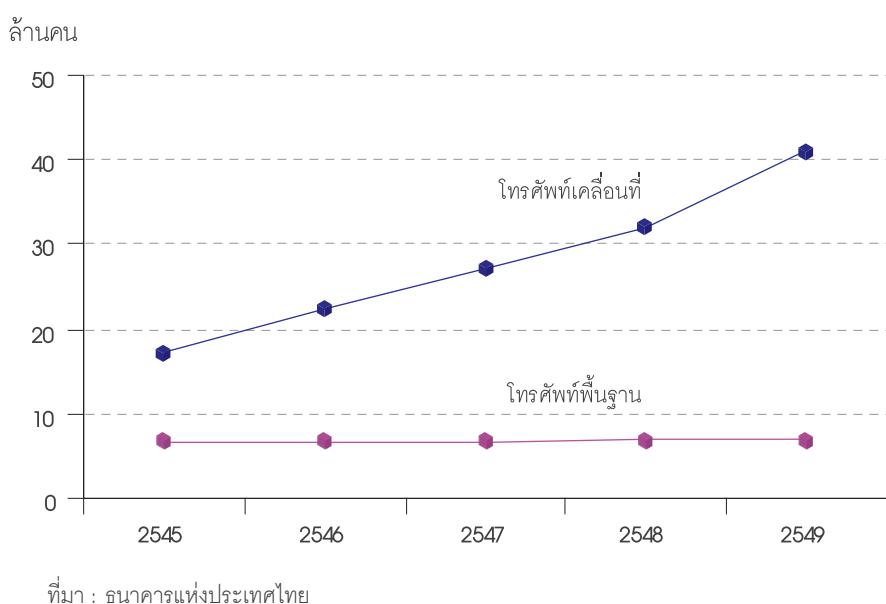
¹⁰ บัตรเครดิตของผู้ประกอบการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ได้แก่ บ.บัตรกรุงไทย บ.บัตรกรุงศรีอยุธยา บ.เจเนอร์ล คาร์ด เชอร์วิสเซส บ.เซพเทเลม (ประเทศไทย) บ.ไดเนอร์ส คลับ (ประเทศไทย) บ.ເທສໂກ້ ອາຣດ ເຊອວິສເຊສ บ.ອມລິກັນ ເອກົງເພຣສ (ໄທຍ) บ.ອີອຸນ ດະສິນທວັພຍ (ໄທຢແລນດ) บ.ເອົ້ອຈິກຳຣດ (ປະເທດໄທຍ) บ.ຈື້ວ ແຄປິຕອລ (ປະເທດໄທຍ) ຈຳກັດ ແລະ บ.ແຄປິຕອລໂອເຄ

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

4|4

3.1.4 ผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่

ภาพที่ 5 : จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่

โทรศัพท์พื้นฐาน ยังคงมีผู้ให้บริการ 3 ราย คือ บมจ. ทีโอที ให้บริการในเขตกรุงเทพฯ และภูมิภาค บมจ. ทรู คอร์ปอเรชัน ให้บริการเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และ บมจ. ทีทีแอนด์ที ให้บริการเฉพาะในเขตต่างจังหวัด ในปี 2549 มีการใช้โทรศัพท์พื้นฐานคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11 ของประชากรทั้งประเทศ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 7.04 ล้านเลขหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จาก 7.0 ล้านเลขหมายในปีที่ผ่านมา การเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเกิดจากการที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ลดราคาค่าบริการต่อ 1 และเสนอบริการที่หลากหลายและสะดวก จนทำให้คนส่วนใหญ่นิยมใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่าโทรศัพท์พื้นฐาน อย่างไรก็ตาม โทรศัพท์พื้นฐานยังคงมีจุดแข็งในการเชื่อมต่อการใช้อินเทอร์เน็ต

โทรศัพท์เคลื่อนที่ มีผู้ให้บริการจำนวน 5 ราย คือ บมจ. แอดวานซ์ อินฟอร์ เซอร์วิส บมจ. โทเทล เอ็คเซิล คอมมูนิเคชัน บริษัทไทยโมบาย บริษัท อัคชิสัน ชีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด บริษัท ทรู มูฟ จำกัด ในปี 2549 มีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์

เคลื่อนที่ 41.3 ล้านราย เพิ่มขึ้น 9.3 ล้านราย อัตราการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 29 สูงกว่าปีที่ผ่านมาที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 17 โดยผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้ในระบบ prepaid มีจำนวนทั้งสิ้น 35.0 ล้านราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 85 ของจำนวนผู้ใช้บริการทั้งหมด ในขณะที่ผู้ใช้บริการในระบบ postpaid มีจำนวนเพียง 6.3 ล้านราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15 ของจำนวนผู้ใช้บริการ

3.2 ช่องทางและสื่อการชำระเงินที่สำคัญ

3.2.1 การใช้เงินสด

ปริมาณเงินสดทั้งหมดที่ใช้ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นตามภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) โดยปริมาณเงินสดทั้งหมดที่ใช้ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 10,102 บาท ในปี 2548 เป็น 10,389 บาท ในปี 2549 ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจาก 113,549 บาท เป็น 124,353 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 : ปริมาณเงินสดและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

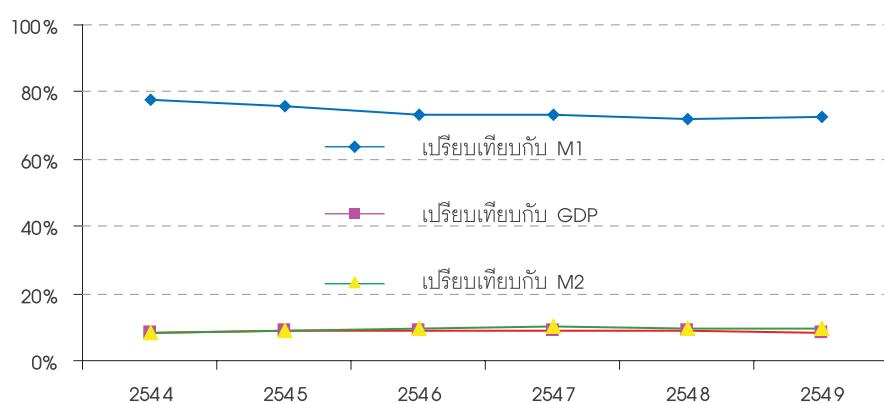
	2544	2545	2546	2547	2548	2549
ปริมาณเงินสดทั้งหมดที่ใช้ในประเทศไทย (บาท)	7,004	7,807	8,545	9,661	10,102	10,389
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ราคาปัจจุบันต่อจำนวนประชากร (บาท)	82,400	86,794	93,808	104,725	113,549	124,353

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

4 | 6

ภาพที่ 6 : ปริมาณเงินสดเปรียบเทียบกับ GDP, M1 และ M2

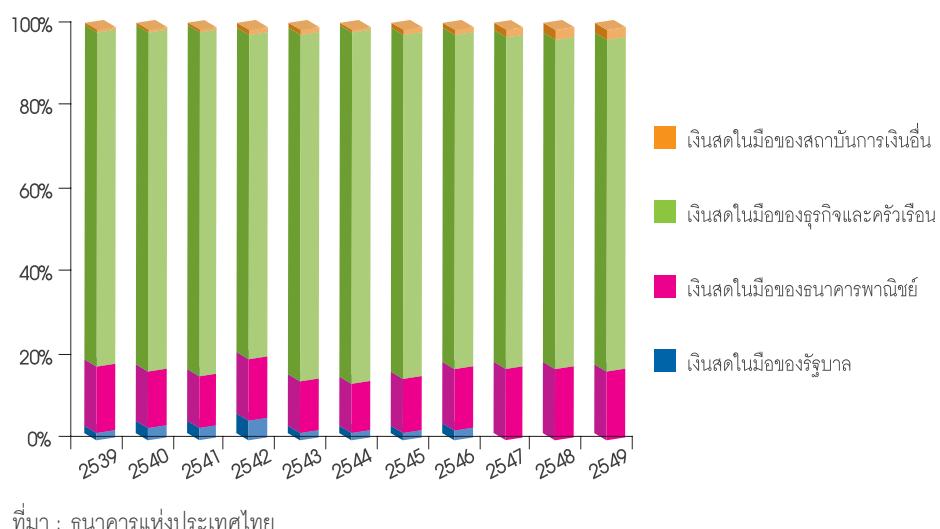
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของปริมาณเงินสดเทียบกับ GDP (ภาพที่ 6) พบร่วงสัดส่วนดังกล่าวมีอัตราค่อนข้างคงที่ เท่ากับร้อยละ 9 ตั้งแต่ปี 2545 และเริ่มปรับตัวลดลง เป็นร้อยละ 8 ในปี 2549

โดยเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของเงินสดทั้งหมด จะเห็นได้ว่าปริมาณเงินสดที่หมุนเวียนในระบบปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย ทั้งปริมาณเงินสดในมือของประชาชน¹¹ ธนาคารพาณิชย์ และรัฐบาล (ภาพที่ 7)

¹¹ ปริมาณเงินสดที่หมุนเวียนในมือของประชาชน หมายถึง ปริมาณเงินสดในมือของธุรกิจ และครัวเรือน

ภาพที่ 7 : องค์ประกอบของเงินสดในมือ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

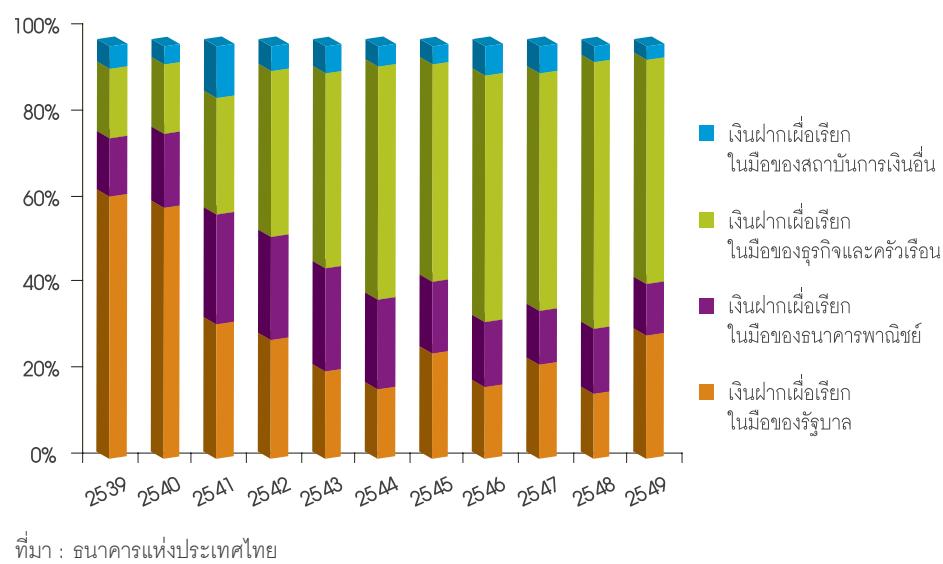
นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาแนวโน้มการใช้เงินสดจากสัดส่วนของปริมาณเงินสดเทียบกับ M1¹² ซึ่งแสดงถึงแนวโน้มของปริมาณการใช้เงินสดเทียบกับการใช้สื่อการชำระเงินอื่นผ่านทางบัญชีเงินฝากเพื่อเรียกของธนาคารพาณิชย์ (ภาพที่ 8) จะพบว่าสัดส่วนดังกล่าวปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 72 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 73 ในปี 2549 ซึ่งแสดงถึงแนวโน้มของการใช้สื่อการชำระเงินอื่นผ่านทางบัญชีเงินฝากเพื่อเรียกของธนาคารพาณิชย์ลดลงเล็กน้อย

¹² M1 หมายถึง ปริมาณเงินสดที่หมุนเวียนในมือของประชาชน และเงินฝากเพื่อเรียกของธุรกิจ และครัวเรือนที่ระบบธนาคารพาณิชย์

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

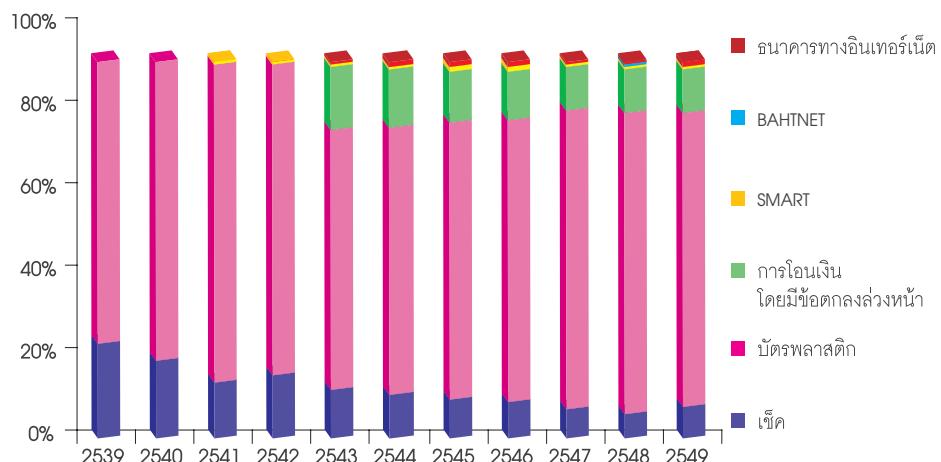
4 | 8

ภาพที่ 8 : องค์ประกอบของเงินฝากเพื่อเรียก

ระบบการชำระเงินและสื่อการชำระเงินไทยที่มีปริมาณรายการและมูลค่าสูงที่สำคัญ ประกอบด้วย ระบบการโอนเงินมูลค่าสูงหรือระบบบาทเนต (BAHTNET) และระบบ การโอนเงินสำหรับรายย่อย ได้แก่ ระบบการหักบัญชีเข้า การโอนเงินรายย่อย ระหว่างธนาคาร (SMART) การโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าของธนาคารพาณิชย์ (Pre-authorized Direct Credit/Direct Debit) บัตรพลาสติก ได้แก่ บัตร ATM บัตรเดบิต และบัตรเครดิต และธนาคารทางอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 9 : เปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณรายการใช้สื่อการชำระเงินต่างๆ

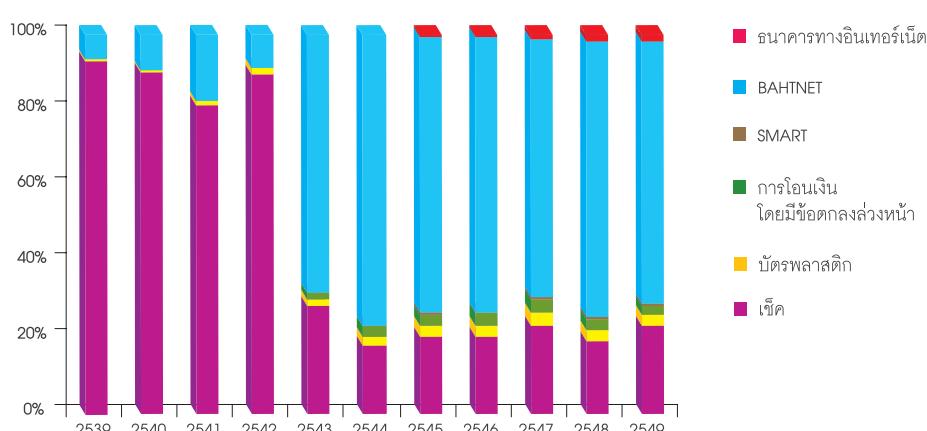
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การทำธุรกรรมด้านการชำระเงินผ่านระบบและสื่อการชำระเงินทุกประเภท มีปริมาณและมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยเมื่อพิจารณาด้านปริมาณ (ภาพที่ 9) บัตรพลาสติกยังเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78 ของทั้งหมด รองลงมาคือการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า และการใช้เช็คระหว่างธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 11 และ 8 ตามลำดับ

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

50

ภาพที่ 10 : เปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าการใช้สื่อการชำระเงินต่างๆ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

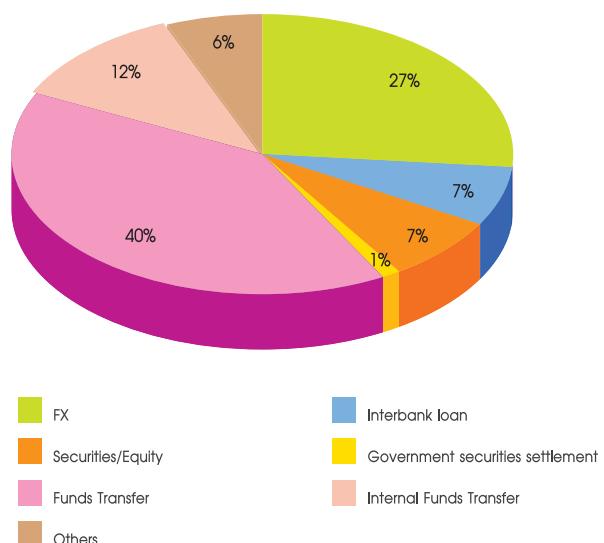
เมื่อพิจารณาในด้านมูลค่า (ภาพที่ 10) การโอนเงินผ่านระบบบาทเนตยังคงมีสัดส่วนสูงที่สุด ปรับตัวลดลงจากร้อยละ 73 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 69 ในปี 2549 เนื่องจากในปี 2549 ได้มีการรวมรวมข้อมูลเข็คภายในธนาคารเดียวกันเพิ่มเติม ทำให้มูลค่าของเช็คเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 19 เป็นร้อยละ 23 ในปี 2549 ส่วนการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า SMART ธนาคารทางอินเทอร์เน็ตและบัตรพลาสติก ปรับตัวลดลงเล็กน้อย

3.2.2 ระบบการโอนเงินมูลค่าสูง

การโอนเงินผ่านระบบบาทเนต (BAHTNET: Bank of Thailand Automated High-Value Transfer NETwork) มีคุณธรรมหลักของการโอนเงินแยกตามประเภทธุรกิจ ได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่ การโอนเงินระหว่างสถาบัน การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การถ่ายเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินภายในสถาบันเดียวกัน การซื้อขายหลักทรัพย์ คุณธรรมเพื่อตราสารหนี้ภาครัฐ และคุณธรรมอื่นๆ

ในปี 2549 ชุดกรรมที่มีมูลค่าการโอนเงินผ่านระบบสูงที่สุด คือ ชุดกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน (Interbank Funds Transfer) คิดเป็นร้อยละ 40 ของการโอนเงินผ่านระบบบาทเนตทั้งหมด รองลงมาคือ ชุดกรรมการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (FX) คิดเป็นร้อยละ 27 ลดลงมาคือชุดกรรมการโอนเงินภายในสถาบันเดียวกัน (Internal Funds Transfer) ร้อยละ 12 ชุดกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ (Securities/Equity) ร้อยละ 7 ชุดกรรมการรักยืมเงินระหว่างสถาบัน (Interbank Loan) ร้อยละ 7 ชุดกรรมเพื่อตราสารหนี้ภาครัฐ (Government securities settlement) ร้อยละ 1 และชุดกรรมอื่นๆ ร้อยละ 6 (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 : มูลค่าการโอนเงินผ่านบาทเนตแยกตามประเภทชุดฯ ปี 2549

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับชุดกรรมการโอนเงินผ่านระบบบาทเนตในปี 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,721,285 รายการ เพิ่มขึ้นจาก 1,503,755 รายการในปี 2548 คิดเป็นร้อยละ 14.5 ในขณะที่มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 143.3 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 105.6 ล้านล้านบาท ในปีก่อน ร้อยละ 35.7

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

52

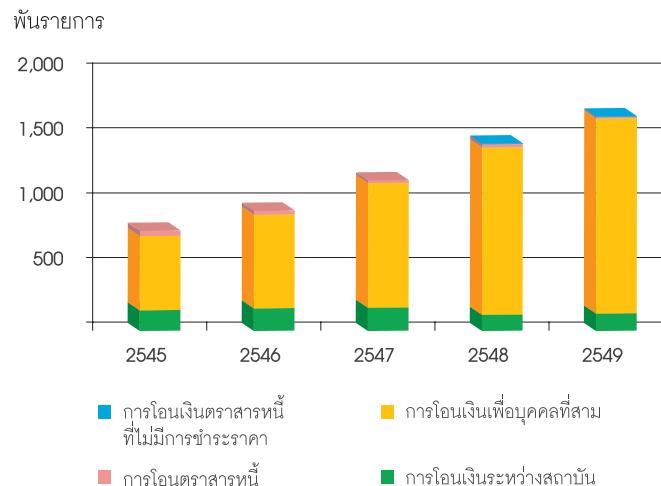
ในส่วนของการโอนเงินจำแนกรายละเอียด ดังนี้

1) การโอนเงินระหว่างสถาบัน มีจำนวนทั้งสิ้น 140,674 รายการ คิดเป็นมูลค่ารวม 69.9 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าการโอนเงินระหว่างสถาบันเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 10.32 และ 27.81 ตามลำดับ ครุกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบันจะประกอบด้วย (1) การชำระดุลการหักบัญชีระหว่างสถาบัน มีจำนวน 2,478 รายการ คิดเป็นมูลค่า 6.4 ล้านล้านบาท โดยปริมาณลดลงร้อยละ 0.4 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.1 และ (2) การโอนเงินระหว่างบัญชีของธนาคารพาณิชย์ มีจำนวน 10,530 รายการ คิดเป็นมูลค่า 16.8 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.0 และ 29.1 ตามลำดับ

ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการโอนย้ายงานการชำระราคาและส่งมอบตราสารหนี้ภาครัฐ ไปที่บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด นับตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2549 ส่งผลให้ปริมาณรายการโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคาและที่ไม่มีการชำระราคาผ่านระบบบทเนตในปี 2549 (มค.-พค.) นี้เพียง 9,743 รายการ และ 1,274 รายการ ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อนที่มีปริมาณ 29,199 รายการ และ 2,067 รายการ ตามลำดับ ขณะที่มูลค่าการชำระราคาตราสารหนี้ผ่านระบบเนตในปี 2549 ลดลงจากปีก่อน โดยอยู่ที่ 2.2 ล้านล้านบาท จาก 3.0 ล้านล้านบาท ในปี 2548 รวมถึงรายการโอนตราสารหนี้ที่ไม่มีการชำระราคาที่ลดลงมาอยู่ที่ 0.6 ล้านล้านบาท จาก 0.8 ล้านล้านบาท ในปีก่อน

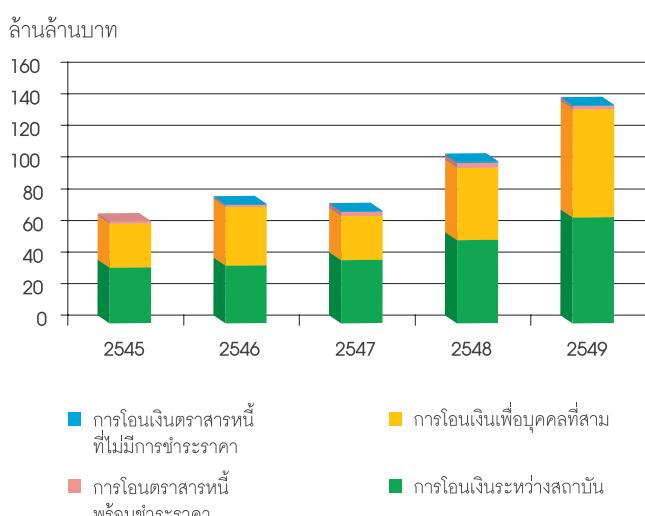
2) การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม มีจำนวนทั้งสิ้น 1,570,868 รายการ เมื่อเทียบกับปีก่อนมีปริมาณเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.6 ในขณะที่มูลค่ารวมทั้งสิ้น 71.2 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 48.4 โดยปริมาณและมูลค่าการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม เพิ่มขึ้นเนื่องจากธุรกิจที่เกิดจากการโอนย้ายบริการโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคาของภาครัฐไปที่ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) ตามโครงการรวมศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ โดยการชำระเงินจะทำในรูปการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สามผ่านระบบบทเนต

ภาพที่ 12 : ปริมาณรายการต่างๆ ของการโอนเงินผ่านระบบบาทเนต

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 13 : มูลค่ารายการต่างๆ ของการโอนเงินผ่านระบบบาทเนต

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

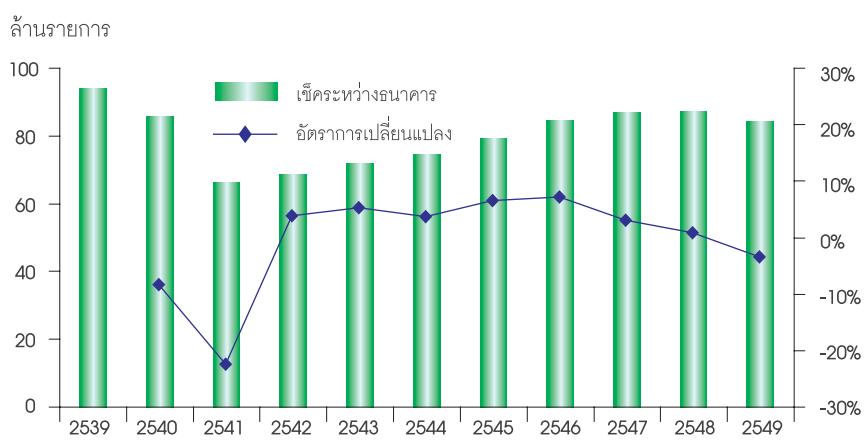
5.4 3.2.3 ระบบการหักบัญชีเช็ค

ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร

ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร ประกอบด้วย ระบบการหักบัญชีเช็ค ระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (Electronic Cheque Clearing System : ECS) ระบบการหักบัญชีเช็คของสำนักหักบัญชีในต่างจังหวัด (Provincial Cheque) และระบบการหักบัญชีเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี (Bill for Collection : B/C)

ในปี 2549 มีปริมาณการใช้เช็คเฉลี่ยต่อวันประมาณ 346,062 ฉบับ โดยมูลค่าเฉลี่ยประมาณ 124.2 พันล้านบาทต่อวัน ปริมาณการใช้เช็คระหว่างธนาคารเฉลี่ยต่อจำนวนประจำกรัททั้งหมด ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า คือ 1.3 ฉบับต่อคนต่อปี และปริมาณเช็คระหว่างธนาคารลดลงจาก 87.4 ล้านฉบับในปี 2548 เป็น 84.1 ล้านฉบับในปี 2549

ภาพที่ 14 : ปริมาณรายการเช็คระหว่างธนาคาร

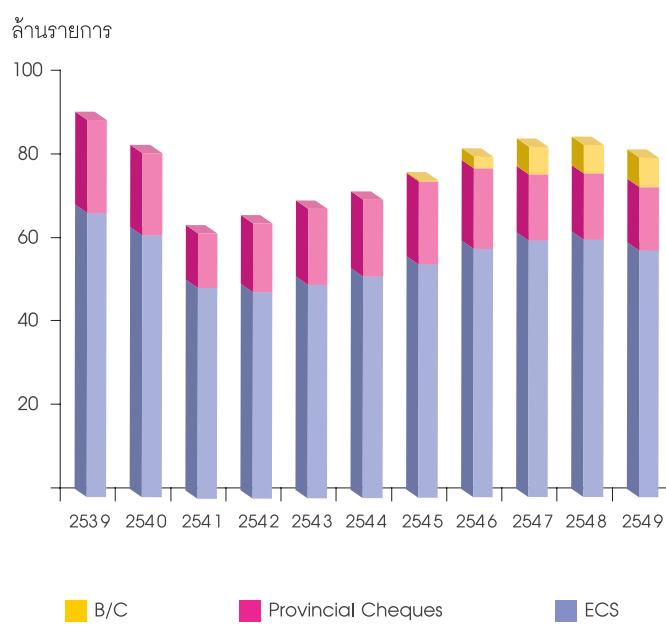
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 15 : มูลค่าเช็คระหว่างธนาคาร

มูลค่าเช็คระหว่างธนาคารเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จากร้อยละ 11 ในปี 2548 เหลือร้อยละ 9 ในปี 2549 (ภาพที่ 15) โดยมีมูลค่ารวม 30,121 พันล้านบาท

ภาพที่ 16 : ปริมาณรายการเช็คระหว่างธนาคารประเภทต่างๆ

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

5 | 6

สัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเบ็ดเตล็ดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลในปี 2549 ยังอยู่ในอัตราใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา คือ ร้อยละ 73 และ 90 ตามลำดับ ส่วนเบ็ดเตล็ดของสำนักหักบัญชีในต่างจังหวัด มีสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าของลงมาเท่ากับร้อยละ 19 และ 9 สำหรับเบ็ดเตล็ดข้ามเขตสำนักหักบัญชี ยังคงมีสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเทียบกับเบ็ดเตล็ดทั้งหมดเพียงร้อยละ 8 และ 1 ตามลำดับ

ระบบการหักบัญชีเบ็ดเตล็ดในธนาคารเดียวกัน

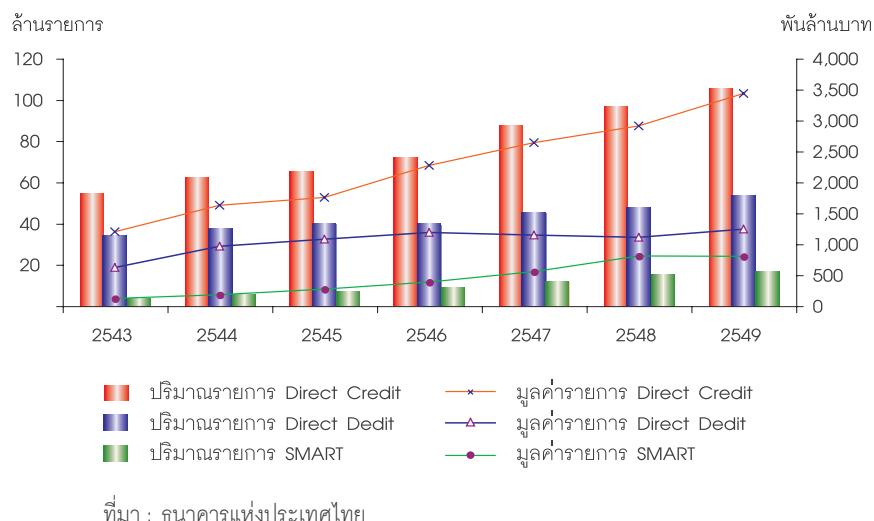
ในปี 2549 ชปท. เริ่มเก็บข้อมูลเบ็ดเตล็ดในธนาคารเดียวกันจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินพิเศษของรัฐบาลสถาบัน ข้อมูลดังกล่าวหมายรวมถึง ปริมาณและมูลค่าของเบ็ดเตล็ดเบ็ดเตล็ดในธนาคารเดียวกัน ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เบ็ดเตล็ดในเขตต่างจังหวัด เบ็ดเตล็ดข้ามเขตสำนักหักบัญชี

สำหรับปี 2549 เบ็ดเตล็ดเบ็ดเตล็ดในธนาคารเดียวกัน มี 43.7 ล้านฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 34.2 ของปริมาณเบ็ดเตล็ดทั้งหมด มูลค่าเบ็ดเตล็ดเบ็ดเตล็ดในธนาคารเดียวกันในปี 2549 18,079.6 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 38 ของมูลค่าเบ็ดเตล็ดทั้งหมด

3.2.4 ระบบการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า

ระบบการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า เป็นระบบการโอนเงินสำหรับรายย่อย ประเภทที่มีข้อตกลงล่วงหน้าไว้กับธนาคาร โดยมีงวดการชำระเงินที่แน่นอน และ/หรือมีปริมาณรายการจำนวนมาก ประกอบด้วย การโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าภายในธนาคารเดียวกันของธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ได้แก่ การทำรายการประเภทนำเงินเข้าบัญชี (Direct Credit) เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง เงินปันผล คืนภาษี และการทำรายการประเภทหักบัญชีอัตโนมัติ (Direct Debit) เช่น การชำระค่าสาธารณูปโภค ค่าเบี้ยประกัน ข้าราชการค่าบัตรเครดิต ฯลฯ และการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าระหว่างธนาคาร หรือระบบ SMART ซึ่งดำเนินการโดย ชปท. และปัจจุบันให้บริการเฉพาะรายการประเภทนำเงินเข้าบัญชี (Direct Credit)

ภาพที่ 17 : ปริมาณรายการและมูลค่าของการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า

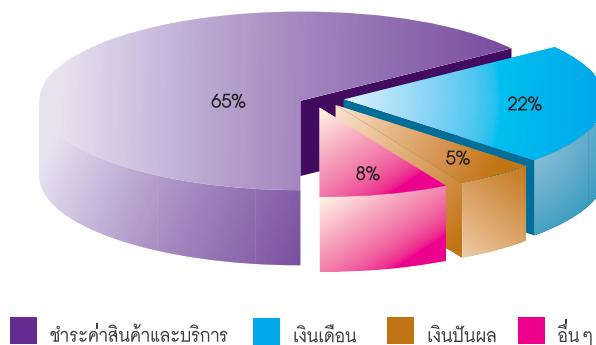
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2549 การโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า มีมูลค่ารวมทั้งสิ้นประมาณ 5.5 ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 จากปีที่ผ่านมา และมีจำนวนรายการรวม 176 ล้านรายการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 โดยรายการประเภทนำเงินเข้าบัญชี (Direct Credit) มีสัดส่วนสูงสุด ทั้งปริมาณและมูลค่า คิดเป็นร้อยละ 60 และ 63 ตามลำดับ รองลงมาคือรายการประเภทหักบัญชีอัตโนมัติ (Direct Debit) มีสัดส่วนปริมาณ รายการร้อยละ 30 และสัดส่วนมูลค่าร้อยละ 23 ส่วนระบบ SMART มีสัดส่วน ปริมาณรายการร้อยละ 10 และสัดส่วนมูลค่าร้อยละ 15

3 ข้อมูลและสถิติในระบบชำระเงิน

5|8

ภาพที่ 18 : สัดส่วนมูลค่าการโอนเงินผ่านระบบ SMART ปี 2549

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การโอนเงินรายย่อยระหว่างธนาคารฝ่ายระบบ SMART ในปีนี้มีปริมาณรวม 17.1 ล้านรายการ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 9 และมูลค่ารวม 801.7 ล้านบาท ลดลง จากปีที่แล้วร้อยละ 1 โดยเมื่อพิจารณาด้านปริมาณ การจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง จะมีสัดส่วนรายการสูงที่สุดร้อยละ 45 รองลงมา คือ การชำระค่าสินค้าและบริการ ร้อยละ 36 แต่หากพิจารณาด้านมูลค่าแล้ว การโอนเงินเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ จะมีสัดส่วนสูงที่สุดถึงร้อยละ 65 รองลงมาคือ การจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง ร้อยละ 22 อื่นๆ ร้อยละ 8 และเงินบ้านผล ร้อยละ 5 ตามลำดับ

สำหรับการโอนเงินในระบบ Direct Credit มีปริมาณและมูลค่ารวม 105.7 ล้านรายการและ 3,436.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9 และ 18 ตามลำดับ การโอนเงินส่วนใหญ่เป็นการโอนเพื่อจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง โดยมีสัดส่วนสูงที่สุด ทั้งมูลค่าและปริมาณรายการถึงร้อยละ 58 และร้อยละ 90 ตามลำดับ

ส่วนการโอนเงินในระบบ Direct Debit มีปริมาณและมูลค่ารวม 53.3 ล้านรายการและ 1,238.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 และ 12 ตามลำดับ เกือบทั้งหมดเป็นการโอนเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ โดยมีสัดส่วนทางด้านมูลค่าและปริมาณรายการถึงร้อยละ 99 และ 98 ตามลำดับ

3.2.5 บริการที่เคาน์เตอร์ธนาคาร

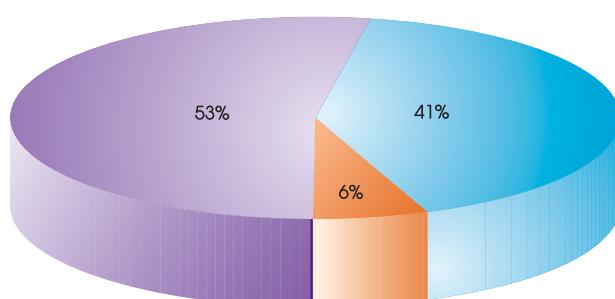
การชำระค่าใช้จ่ายตามใบเรียกเก็บเงิน (Bill Payment)

ในปี 2549 ถปท. ได้ขอความร่วมมือให้ธนาคารพาณิชย์รายงานข้อมูลการชำระค่าใช้จ่ายตาม Bill Payment ได้แก่ ค่าสาธารณูปโภคและค่าสินค้าและบริการด้วยเงินสด เง็ค และสื่ออื่นๆ ปริมาณธุกรรม Bill Payment ที่เคาน์เตอร์ธนาคาร มีจำนวนรวม 66.9 ล้านรายการ โดยปริมาณการทำด้วยเงินสดสูงสุด 58.8 ล้านรายการ คิดเป็นร้อยละ 88 ของรายการทั้งหมดที่เกิดขึ้น ในขณะที่มูลค่าธุกรรมที่เคาน์เตอร์ธนาคารทั้งหมด 3,908.9 พันล้านบาท โดยใช้เง็คชำระเงินคิดเป็นมูลค่าสูงสุดร้อยละ 49 ของมูลค่าทั้งหมด

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณและมูลค่าการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านระบบอัตโนมัติได้แก่ระบบ Direct Debit ระบบ Direct Credit กับบริการโดยเจ้าหน้าที่ผ่านเคาน์เตอร์ธนาคาร จะพบว่าการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านเคาน์เตอร์ธนาคารจะได้รับความนิยมสูงสุดทั้งในด้านปริมาณและมูลค่าธุกรรม คิดเป็นร้อยละ 53 และ 60 ตามลำดับ ส่วนการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านระบบ Direct Debit มีปริมาณธุกรรมรองลงมาคือร้อยละ 41 สำหรับมูลค่าการชำระค่าสินค้าและบริการผ่านระบบ Direct Credit คิดเป็นอันดับสองหรือร้อยละ 21

ภาพที่ 19 : สัดส่วนปริมาณธุกรรมการชำระ Bill Payment ผ่าน Direct Debit,

Direct Credit และเคาน์เตอร์ธนาคาร ปี 2549

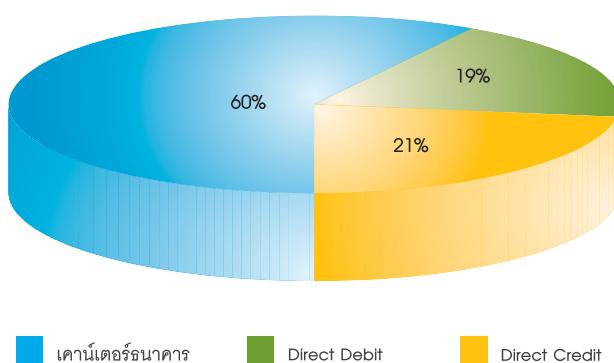

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

6 | 0

ภาพที่ 20 : สัดส่วนมูลค่าการชำระ Bill Payment ผ่าน Direct Debit,

Direct Credit และเคาน์เตอร์ธนาคาร ปี 2549

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การโอนเงินข้ามธนาคารผ่านระบบ ORFT ที่เคาน์เตอร์

ธนาคารได้เริ่มให้บริการโอนเงินข้ามธนาคารผ่านระบบ ORFT ที่เคาน์เตอร์ผ่านเครือข่ายระบบ ATM เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2548 บริการดังกล่าวหมายความว่าสำหรับการโอนเงินรายย่อยมูลค่าไม่เกิน 1 แสนบาท โดยผู้รับโอนสามารถถอนเงินสดได้ทันที ปัจจุบันมีธนาคารพาณิชย์ไทย 10 ธนาคาร¹³ ให้บริการดังกล่าว ทั้งนี้ ในปี 2549 ปริมาณธุรกรรมมีจำนวนทั้งสิ้น 2.2 ล้านรายการ มูลค่ารวม 23.3 พันล้านบาท

3.2.6 บัตรพลาสติก

บัตรเครดิตยังคงได้รับความนิยมสูงสุดในการชำระเงินค่าสินค้าและบริการ อย่างไรก็ตี ในปีที่ผ่านมา มีการร่วมมือระหว่างธนาคารและร้านค้ามากขึ้น ในการส่งเสริมให้ลูกค้าใช้จ่ายผ่านบัตรเดบิตแทนเงินสด ซึ่งคาดว่าความนิยมในการใช้จ่ายผ่านบัตรเดบิตแทนเงินสดจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต เนื่องจากมีความสะดวกสบายกว่า การพกพาเงินสด ประกอบกับผู้ใช้บริการเริ่มรู้จักบัตรเดบิตมากขึ้น นอกจากนั้น

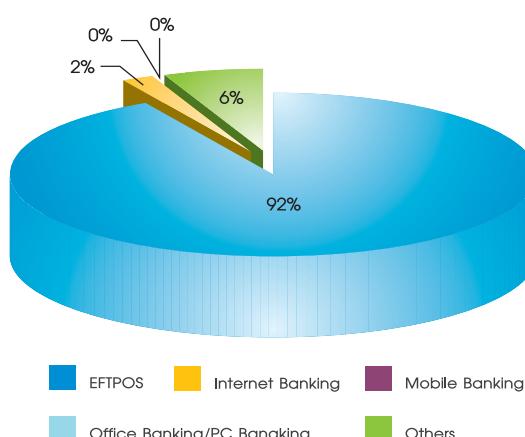
¹³ ธนาคารพาณิชย์ไทยที่ให้บริการโอนเงินข้ามธนาคารผ่านระบบ ORFT 10 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารยูโอบี ธนาคารไทยธนาคาร ธนาคารนគครหลวงไทย ธนาคารธนชาต

ร้านค้าใหญ่ๆ หลายแห่งก็เริ่มตระหนักถึงภาระและค่าใช้จ่ายในการจัดการกับเงินสดที่รับจากลูกค้า การรับชำระด้วยบัตรเดบิตจึงเป็นอีกทางเลือกที่จะช่วยลดภาระดังกล่าวได้

บัตรเครดิต

การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในปี 2549 มีมูลค่าประมาณ 753 พันล้านบาท เปรียบเทียบกับปี 2548 ซึ่งมีมูลค่า 626 พันล้านบาท มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 20 สูงกว่าปีก่อนเล็กน้อย ในส่วนของการใช้บัตรเครดิตเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ พบว่าผู้ใช้บัตรเครดิตนิยมใช้บัตรผ่านจุดรับชำระเงินที่ร้านค้า (EFTPOS) มากที่สุด ทั้งในและจำนวนรายการและมูลค่าการใช้ โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 92 และ 93 ตามลำดับ สำหรับช่องทาง Internet banking และ Mobile banking ยังมีสัดส่วนที่ต่ำมาก ทั้งในและจำนวนรายการและมูลค่าการใช้ เนื่องจากอยู่ระหว่างพัฒนาระบบการใช้งานฝ่านระบบ ITMX ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในช่วงปลายปี 2550

ภาพที่ 21 : จำนวนรายการการใช้บัตรเครดิตผ่านช่องทางต่างๆ ปี 2549

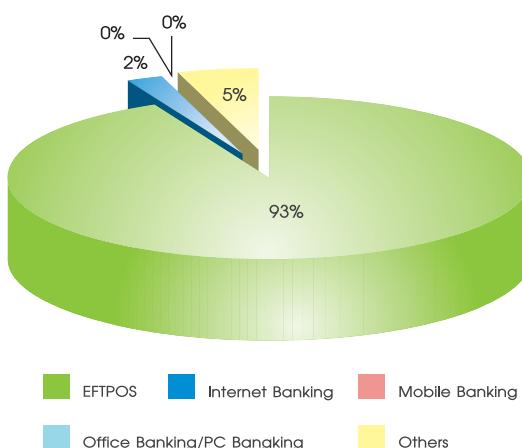

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

6|2

ภาพที่ 22 : Mueller การใช้บัตรเครดิตผ่านช่องทางต่างๆ ปี 2549

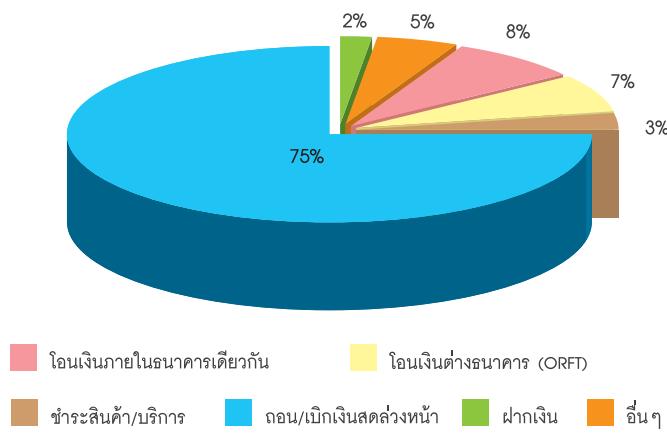

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

บัตรเดบิต

การทำรายการผ่านบัตรเดบิตในปี 2549 มีจำนวน 326 ล้านรายการ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 24 จากปี 2548 ซึ่งมีจำนวน 262 ล้านรายการ โดยมีมูลค่าประมาณ 2.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 27 จากมูลค่า 1.8 พันล้านบาท ในปี 2548 ปริมาณการเบิกถอนเงินสดผ่านบัตรเดบิตมีสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 75 จากร้อยละ 76 ในปี 2548 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ที่นิยมใช้บัตรเดบิตชำระค่าสินค้าและบริการ ณ จุดขาย (EFTPOS) และโอนเงินระหว่างกันมากขึ้น

ภาพที่ 23 : สัดส่วนปริมาณการทำรายการผ่านบัตรเดบิต ปี 2549

แนวโน้มการใช้บัตรเครดิตและบัตรเดบิตยังจะขยายตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากปัจจัยดังไปนี้

- จำนวนร้านค้ารับบัตรที่เพิ่มมากขึ้น
- การส่งเสริมการใช้บัตรเครดิตและบัตรเดบิตของผู้ออกบัตร ในรูปการจัดรายการส่งเสริมการขยายรูปแบบต่างๆ เช่น การให้ส่วนลด หรือให้ของรางวัล
- พฤติกรรมของผู้ใช้บริการที่เริ่มยอมรับการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและบัตรเดบิตแทนเงินสดมากขึ้น

บัตรเอทีเอ็ม

ปริมาณการใช้บัตรเอทีเอ็ม¹⁴ เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 จาก 532.3 ล้านรายการในปี 2548 เป็น 632.7 ล้านรายการ ในขณะที่มูลค่าการใช้บัตรเอทีเอ็ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 จาก 2,321.4 พันล้านบาท ในปี 2548 เป็น 2,808.7 พันล้านบาท

แนวโน้มการฝากเงินทางเครื่องเอทีเอ็ม มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2548 ถึงร้อยละ 46 และคงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้ฝากเงินที่นิยมฝากเงินกับเครื่องเอทีเอ็มมากขึ้น

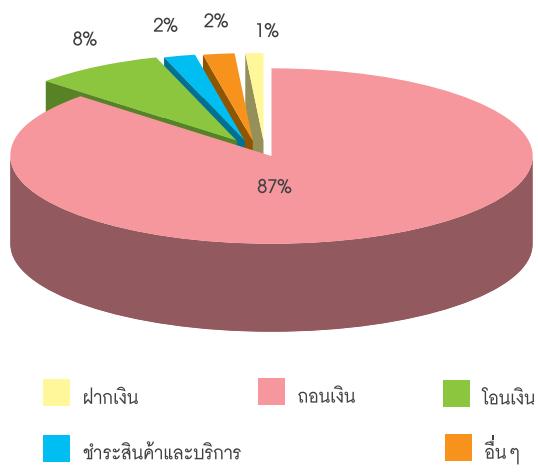
¹⁴ เอกสารครุภารมการใช้บัตร ATM ของธนาคารพาณิชย์ไม่วุฒิสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

6.4

เงินเดียวกับการโอนเงินที่ยังมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 8 ในปี 2549 และคงต่อเนื่องมาจนถึงปี 2550 แสดงถึงแนวโน้มการใช้บัตรเดบิตเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาพที่ 24 : สัดส่วนธุรกรรมผ่านบัตรเดบิตที่เอ็ม ปี 2549

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2 รายละเอียดประเภทธุกรรมการใช้บัตร ATM และบัตรเดบิต ปี 2549 ผ่านช่องทางต่างๆ
แยกตามปริมาณและมูลค่า

6 | 5

	ปริมาณ		มูลค่า	
	จำนวนรายการ	สัดส่วนร้อยละ	พันล้านบาท	สัดส่วนร้อยละ
บัตร ATM				
- ถอนเงิน	554	87.5	2,190	78.0
- โอนเงิน	52	8.2	510	18.1
- ชำระสินค้าและบริการ	10	1.6	34	1.2
- ฝากเงิน	7	1.1	75	2.7
- อื่นๆ	10	1.6	0	0.0
รวม	633	100	2,809	100
บัตรเดบิต				
- ถอนเงิน	245	75.2	1,227	54.8
- โอนเงิน	47	14.3	889	39.7
- ชำระสินค้าและบริการ	11	3.4	32	1.4
- ฝากเงิน	8	2.4	92	4.1
- อื่นๆ	15	4.7	0	0.0
รวม	326	100	2,240	100

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

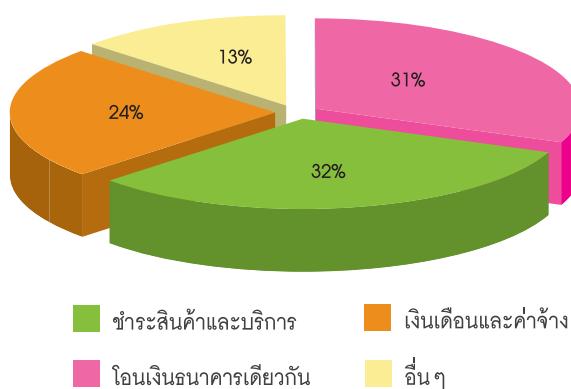
6 | 6

3.2.7 ธนาคารทางอินเทอร์เน็ต

การใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มที่สีเข้ม ทั้งในส่วนของจำนวนผู้ใช้บริการธนาคารอินเทอร์เน็ต ที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 16 จาก 1,852,007 ราย ในปี 2548 เป็น 2,139,325 ราย ในปี 2549 และจำนวนมูลค่าการใช้บริการที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32 จากมูลค่า 2,722 พันล้านบาท ในปี 2548 เป็น 3,584 พันล้านบาท ในปี 2549 แสดงให้เห็นถึงความนิยมที่เพิ่มมากขึ้นของบริการดังกล่าว ซึ่งส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากความไว้วางใจในเรื่องระบบความปลอดภัยที่น่าเชื่อถือมากขึ้น

สัดส่วนบริการการใช้บริการธนาคารอินเทอร์เน็ต แยกได้เป็น การชำระค่าสินค้าและบริการ ร้อยละ 32 การโอนเงินธนาคารเดียวกัน ร้อยละ 31 การจ่ายเงินเดือน และค่าจ้าง ร้อยละ 24 อื่นๆ ร้อยละ 13

ภาพที่ 25 : สัดส่วนบริการธนาคารอินเทอร์เน็ต ปี 2549

3.2.8 บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันมีบริษัทและธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์รวม 7 แห่ง ได้แก่ บริษัท ไทยสมาร์ทカード จำกัด บริษัท เพย์เม้นท์ โซลูชัน จำกัด บริษัท ทรู มันนี่ จำกัด บริษัท เพย์สบَاي จำกัด บริษัท เอดิวานซ์ เอ็มペร์ จำกัด

บริษัท แอคเวย์นซ์ เมจิการ์ด จำกัด และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

บริการมี 2 รูปแบบคือ เก็บมูลค่าเงินอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในบัตร และอยู่บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในปี 2549 ผู้ให้บริการได้เพิ่มข่องทางการให้บริการและส่งเสริมการใช้รวมทั้งประชาชนสัมพันธ์ฝ่ายสื่อต่างๆ ทำให้ปริมาณรายการใช้จ่ายมีจำนวน 23.6 ล้านรายการ และมูลค่าการใช้จ่าย 5,532 ล้านบาท โดยมีจำนวนบัตร/บัญชี ณ สิ้นปี 2549 3.2 ล้านบัตร/บัญชี¹⁵

3.3 การโอนและชำระเงินผ่านระบบไปรษณีย์

ภาพที่ 26 : จำนวนรายการและมูลค่าการโอนเงินผ่านระบบไปรษณีย์

ที่มา : บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ความต้องการในการโอนและชำระเงินโดยเฉพาะการชำระใบแจ้งหนี้ประเภทต่างๆ ที่มีอยู่สูง ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ธุรกิจการรับชำระเงินยังคงเป็นธุรกิจสำคัญที่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (บจ. ไปรษณีย์ไทย) ประกอบกับ บจ. ไปรษณีย์ไทย ได้พัฒนาบริการอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะ

¹⁵ ปริมาณรายการใช้จ่าย มูลค่าการใช้จ่ายและจำนวนบัตร/บัญชี ดังกล่าว แสดงเฉพาะบริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะเป็นการใช้เพื่อทดสอบเงินสดที่สามารถนำไปใช้ชำระค่าสินค้าและบริการได้ไม่จำกัดจำนวนเงิน และจำนวนครั้ง และสามารถเติมเงินได้

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

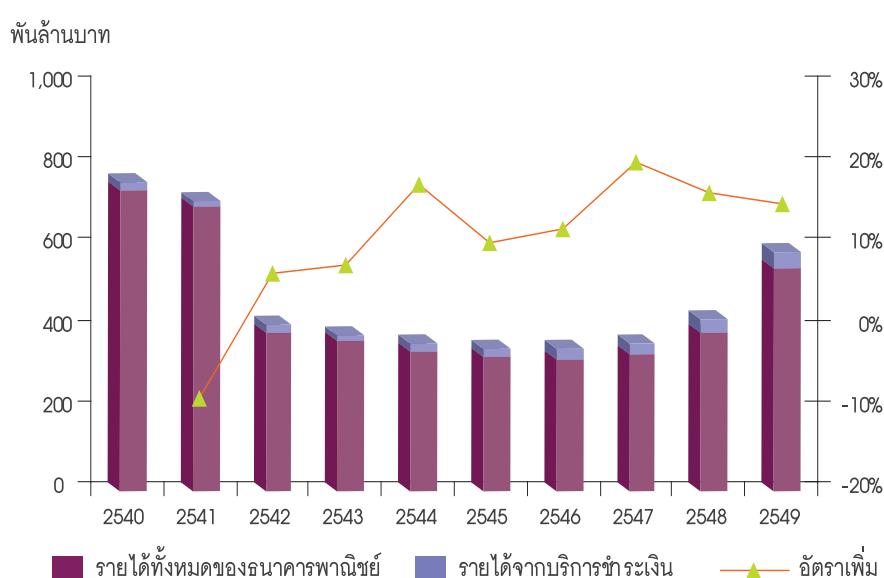
6|8

เป็นการเข้ามายิงสาขาด้วยระบบออนไลน์ รวมถึงบริการธนาคารต้องออนไลน์ และจุดแข็งด้านจำนวนสาขาที่กระจายอยู่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ การโอนและชำระเงินผ่านระบบไปรษณีย์ ในปี 2549 เพิ่มขึ้นอย่างมาก ทั้งปริมาณและมูลค่าโดยปริมาณรายการมีจำนวน 34.7 ล้านรายการ เพิ่มจาก 30.7 ล้านรายการ ในปี 2548 เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 13 ด้านมูลค่ามีจำนวน 107 พันล้านบาท เพิ่มจาก 81.2 พันล้านบาท ในปี 2548 เพิ่มสูงถึงร้อยละ 32

บริการด้านการเงินประเภทอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น ตัวแลกเงินไปรษณีย์ และธนาคารติดต่อทางประเทศ มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไปรษณีย์มีบริการอื่นที่สะดวกและรวดเร็วกว่า ได้แก่ บริการธนาคารต้องออนไลน์ และบริการส่งเงินด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านบริการเวสเทิร์นยูเนี่ยนที่ไปรษณีย์เป็นตัวแทน

3.4 รายได้จากการบริการด้านการชำระเงิน

ภาพที่ 27 : รายได้จากการบริการด้านการชำระเงิน

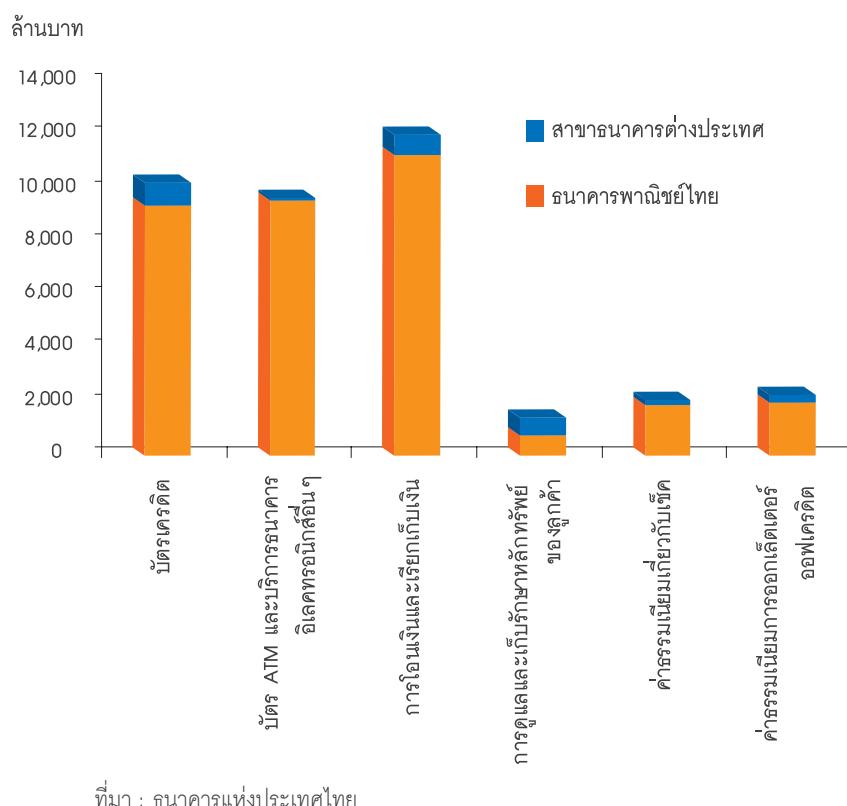

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

รายได้จากการด้านการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 34.4 พันล้านบาทในปี 2548 เป็น 39.2 พันล้านบาทในปี 2549 โดยมีสัดส่วน การเติบโตใกล้เคียงกับปีก่อนคือเท่ากับร้อยละ 14 (ภาพที่ 27) โดยรายได้ของ ธนาคารไทยส่วนใหญ่มาจากการโอนเงินและเรียกเก็บเงิน บัตรเอทีเอ็มและบริการ ธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ และบัตรเครดิต โดยมีสัดส่วนร้อยละ 32, 27 และ 27 ตามลำดับ ในขณะที่รายได้ของสาขาธนาคารต่างชาติส่วนใหญ่มาจากบัตรเครดิต การโอนเงินและเรียกเก็บเงิน และการดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์ของลูกค้า โดยมีสัดส่วนร้อยละ 30, 26 และ 25 ตามลำดับ (ภาพที่ 28) ทั้งนี้ สถาบันที่ไม่ใช่ สถาบันการเงินยังคงเป็นคู่แข่งสำคัญในธุรกิจบริการชำระเงิน

ภาพที่ 28 : รายได้จากการด้านการชำระเงินแยกตามประเภทต่างๆ ในปี 2549

4 องค์กรสำคัญและค่ายอ

70

กรช.	คณะกรรมการระบบการชำระเงิน
อปท.	ธนาคารแห่งประเทศไทย
อชช.	คณะกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ
APACS	Association for Payments Settlement Services
ATM	Automated Teller Machine
BAHTNET	Bank of Thailand Automated High-value Transfer NETwork หรือ ระบบการโอนเงินมูลค่าสูง
BIS	Bank for International Settlements หรือ ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ
B/C	Bill for Collection หมายถึง เบี้กเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี
CPSS	The Committee on Payment and Settlement Systems
CSS	Central Settlement System
DVP	Delivery versus Payment
ECB	The European Central Bank
ECS	Electronic Cheque Clearing System หรือระบบการหักบัญชี เช็คระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
EFTPOS	Electronic Funds Transfer at the Point of Sale
E-money	Electronic money
EMEAP	The Executive's Meeting of East Asia-Pacific Central Banks
EMV	Europay, MasterCard and VISA
EPC	The European Payments Council
FSAP	Financial Sector Assessment Program
GDP	Gross Domestic Product หรือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ราคายield
GFMIS	Government Fiscal Management Information System
ILF	Intraday Liquidity Facilities
IMF	International Monetary Funds หรือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

4 ອົກຮານຄັພົງແລະຄ່າຍົວ

7 | 1

ITMX	Interbank Transaction Management and Exchange
MFT	Multilateral Funds Transfer
ORFT	Online Retail Funds Transfer
ROSCs	Reports on the Observance of Standards and Codes
RTGS	Real Time Gross Settlement
SIPA	Single Euro Payment Area
SIPS	Systemically Important Payment Systems
SMART	System for Managing Automated Retail Funds Transfer หรือระบบการโอนเงินรายย่อย
STP	Straight Through Processing
SWIPS	System-Wide Important Systems
TSD	Thailand Securities Depository Co., Ltd.

5 បច្ចនាបុកសុ

7 | 2 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) “รายงาน เรื่อง โครงการต้นทุนและค่าธรรมเนียมด้านการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์”, ตุลาคม 2547

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด “กระแสทรัคน์ เรื่อง ICT ในไทย : การผลักดันสู่การเป็น
ยับในระดับภูมิภาค”, สิงหาคม 2549

ศูนย์วิจัยสกิรต์ไทย จำกัด "กราฟแสทธรศน์ เรื่อง ถูกร่วมการเงินผ่านมือถือ - โอกาสใหม่ของผู้ประกอบการสื่อสารไร้สาย", ตุลาคม 2549

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด “กระแสทรัพค์ เรื่อง กิจการโทรคมนาคมปี 50 : แนวโน้มของตลาดต่อไป”, ธันวาคม 2549

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด “กระแสทรัพย์ เว่อร์ 52 คุณกิจปีกุน : ต้องเร่งปรับตัว...รับเศรษฐกิจพอเพียง”, กุมภาพันธ์ 2550

*Bank of Thailand, "Payment 2004 : A Road Map for Thai Payment Systems", January 2002.

The Economist, "The End of Cash Era", February 2007.

Wikipedia, www.en.wikipedia.org

Transport for London, www.sales.oystercard.com

* บทความและผลงานวิจัยดังกล่าว ปรากฏใน website ธนาคารแห่งประเทศไทย สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมที่ <http://www.bot.or.th>

๖ ตารางสถิติ

7 | 3

Table 1 : Basic statistical data

Table 2 : Technological infrastructure

Table 3 : Narrow Money: M1 (at year-end , million baht)

Table 4 : Settlement media used by non-banks (at year-end, billion baht)

Table 5 : Settlement media used by banks (at year-end, billion baht)

Table 6 : Indicators of the use of various cashless payment instruments.

Volume of transactions (in thousands)

Table 7 : Indicators of the use of various cashless payment instruments,

Value of transactions (billion baht)

Table 8 : Notes and coins (at year-end, million baht)

Table 9 : Institutional infrastructure

Table 10 : Payment instructions handled by selected inter-bank settlement systems, Volume of transactions (in thousands)

Table 11 : Payment instructions handled by selected inter-bank settlement systems. Value of transactions (billion baht)

Table 12 : Securities transfer instructions handled by securities settlement systems. Volume of transactions (in millions)

Table 13 : Securities transfer instructions handled by securities settlement systems. Value of transactions (billion baht)

Table 14 : Number of participants in selected payment and settlement systems

Table 15 : Number of ATMs

Table 16 : Number of EFTPOS terminals

Table 17 : Number of payment cards

Table 18 : Use of postal payment instruments. Number of transactions (in millions)

Table 19 : Use of postal payment instruments. Value of transactions (billion baht)

6 ตารางสถิติ

7 | 4

Table 20 : Sources of payment revenues of Thai commercial banks
(million baht)

Table 21 : Sources of payment revenues of foreign bank branches
(million baht)

Table 22 : Daily averages of BOT payment services. Volume of transactions
(transactions)

Table 23 : Daily averages of BOT payment services. Value of transactions
(billion baht)

Table 24 : Peak day figures of BOT payment services. Volume of transactions
(transactions)

Table 25 : Peak day figures of BOT payment services. Value of transactions
(billion baht)

Table 26 : Use of credit cards and debit cards via EFTPOS (Monthly average,
baht)

Table 27 : Cash withdrawal via ATM (Monthly average, baht)

Table 28 : Use of mobile banking

Table 29 : Use of internet banking

Table 30 : Use of ORFT via ATM and Counter. Volume of transactions
(in thousands)

Table 31 : Use of ORFT via ATM and Counter. Value of transactions
(billion baht)

Table 32 : Bill payment at bank counter. Volume of transactions
(in thousands)

Table 33 : Bill payment at bank counter. Value of transactions
(billion baht)

Table 34 : Use of e-Money

Table 35 : Fraud through specific payment channels and payment
instruments (million baht)

TABLE 1 : BASIC STATISTICAL DATA						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Population (millions) ¹	62.30	62.80	63.08	61.97	62.42	62.83
GDP current price (billion baht) ²	5,133.5	5,450.6	5,917.4	6,489.8	7,087.7	7,813.1
GDP per capita (baht)	82,399.71	86,793.68	93,807.86	104,724.87	113,548.54	124,353.02
Exchange rate vis-vis US\$ (at year-end)	44.48	43.28	41.50	39.20	41.17	36.04

7 | 5

Sources : Bank of Thailand, Department of Provincial Administration, National Economic & Social Development Board

¹ Department of Provincial Administration adjusted figure of year 2004

² National Economic & Social Development Board adjusted figures from year 2003-2005

^P Preliminary Data

TABLE 2 : TECHNOLOGICAL INFRASTRUCTURE						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total fixed network telephone subscribers (millions)	6.11	6.56	6.61	6.79	7.00	7.04
Total mobile telephone subscribers (millions)	8.00	17.41	22.38	27.37	32.00	41.30
Postpaid	4.84	4.51	4.35	4.99	5.25	6.32
Prepaid	3.16	12.90	18.03	22.38	26.75	34.98
Total Internet users (millions)	3.50	4.80	6.03	6.97	7.08	nav.
Penetration rates						
Fixed network telephone (%)	9.81	10.45	10.48	10.96	11.21	11.20
Mobile telephone (%)	12.84	27.72	35.48	44.17	51.27	65.73
Internet (%)	5.62	7.64	9.56	11.25	11.35	nav.

Sources : CAT Telecom Public Company Limited, TOT Public Company Limited, National Electronics and Computer Technology

Center

6 ตารางสถิติ

7 | 6

TABLE 3 : NARROW MONEY : M1¹ (AT YEAR-END, BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Currency	512.47	583.09	661.79	742.27	781.70	806.38
Held by government	9.54	8.98	16.36	1.45	1.05	1.12
Held by commercial banks	62.05	78.09	98.48	126.99	132.65	135.11
Held by business and household sector	436.35	490.28	539.03	598.67	630.55	652.73
Held by other financial institutions	4.54	5.75	7.92	15.16	17.45	17.41
Demand deposits	226.18	293.55	328.62	380.95	385.17	457.93
Held by government	37.85	75.64	57.19	87.86	60.05	135.67
Held by commercial banks	49.79	50.44	51.58	47.95	62.22	59.47
Held by business and household sector	126.93	154.04	197.25	219.82	248.40	247.57
Held by other financial institutions	11.61	13.43	22.60	25.32	14.51	15.22
Money supply (M1)	563.28	644.31	736.28	818.49	878.95	900.30
Currency held by business and household sector as % of M1	77%	76%	73%	73%	72%	73%
Demand deposits held by business and household sector as % of M1	23%	24%	27%	27%	28%	27%

Source: Bank of Thailand

¹ Cash in circulation and demand deposits held by business and household sector

^P Preliminary data

TABLE 4 : SETTLEMENT MEDIA USED BY NON-BANKS (AT YEAR-END, BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Banknotes and coins ¹	436.35	490.28	539.03	598.67	630.55	652.73
Demand deposits ²	126.93	154.04	197.25	219.82	248.40	247.57
Narrow money supply (M1) ³	563.28	644.31	736.28	818.49	878.95	900.30
Broad money supply (M2) ⁴	5,228	5,360	5,611	5,907	6,407	6,791

Source: Bank of Thailand

¹ Banknotes and coins held by business and household sector

² Demand deposits held by businesses and household sector

³ Sum of currency and demand deposits held by business and household sector

⁴ M1 plus business and household sector time and savings deposits in the commercial banking system

^P Preliminary data

TABLE 5 : SETTLEMENT MEDIA USED BY BANKS (AT YEAR-END, BILLION BAHT)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Balances held at central bank	46	48	46	46	57	57
Required reserves	308	315	331	347	375	405
Free reserves	1,065	1,117	1,123	822	648	743
Transferable deposits at other banks	36	37	4	4	6	5
Memorandum item:						
Institutions borrowing from central bank	17	19	20	63	113	80

Source: Bank of Thailand

TABLE 6 : INDICATORS OF THE USE OF VARIOUS CASHLESS PAYMENT INSTRUMENTS. VOLUME OF TRANSACTIONS (IN THOUSANDS)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Paper-based ¹ :	74,497	79,116	84,566	86,926	87,365	127,774
In-house cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	43,681
Interbank cheque	74,497	79,116	84,566	86,926	87,365	84,093
Payment cards :	456,602	557,949	654,930	919,211	1,029,713	1,225,653
ATM card ²	456,602	557,949	654,930	506,791	535,298	646,304
Debit card ³	nav.	nav.	nav.	210,934	262,484	326,105
Credit card ⁴	nav.	nav.	nav.	201,486	231,931	253,243
Automated :	106,921	113,870	122,201	146,404	161,885	177,801
Direct credit ⁵	62,702	65,506	72,115	87,977	96,828	105,731
Direct debit ⁶	37,713	40,192	39,669	45,356	47,825	53,277
SMART	5,758	7,369	9,453	11,862	15,728	17,072
BAHTNET ⁷	748	803	964	1,209	1,504	1,721

Source: Bank of Thailand

¹ Since 2006, Data include in-house cheque from banks, however, some banks do not report in-house provincial and B/C cheque. Data from some Specialized Financial Institutions are not included.

² Include data from two Special Financial Institutions. Since 2004, debit card data was taken out from ATM card.

³ Data include cash withdrawal transactions from ATM

⁴ Data collected since 2004 and included bank cards/affinity cards, non-bank cards/affinity cards and foreign credit cards used in Thailand.

⁵ Intra-bank pre-authorized direct credit

⁶ Intra-bank pre-authorized direct debit

⁷ Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

^P Preliminary data

6 ตารางสถิติ

7 | 8

TABLE 7: INDICATORS OF THE USE OF VARIOUS CASHLESS PAYMENT INSTRUMENTS. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Paper-based ¹ :	16,785	18,817	21,949	24,969	27,737	48,200
In-house cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	18,080
Interbank cheque	16,785	18,817	21,949	24,969	27,737	30,121
Payment cards :	2,061	2,496	3,296	4,084	4,752	5,852
ATM card ²	1,827	2,210	2,876	2,112	2,360	2,859
Debit card ³	nav.	nav.	nav.	1,436	1,766	2,240
Credit card ⁴	234	286	420	536	626	753
Automated :	73,672	70,205	81,983	77,829	110,457	148,778
Direct credit ⁵	1,624	1,756	2,271	2,636	2,907	3,436
Direct debit ⁶	965	1,080	1,186	1,146	1,111	1,238
SMART	183	274	385	553	806	802
BAHTNET ⁷	70,900	67,095	78,140	73,494	105,634	143,302

Source: Bank of Thailand

¹ Since 2006, Data include in-house cheque from banks, however, some banks do not report in-house provincial and B/C cheque.
Data from some Specialized Financial Institutions are not included.

² Include data from two Special Financial Institutions. Since 2004, debit card data was taken out from ATM card.

³ Data include cash withdrawal transactions from ATM

⁴ Data collected since 2004 and included bank cards/affinity cards, non-bank cards/affinity cards and foreign credit cards used in Thailand.

⁵ Intra-bank pre-authorized direct credit

⁶ Intra-bank pre-authorized direct debit

⁷ Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

^P Preliminary data

TABLE 8 : NOTES AND COINS (AT YEAR-END, MILLION BAHT)						7 9
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Notes and coins	512,471	583,093	661,785	742,269	781,698	806,379
Notes:	490,242	559,169	636,508	714,650	753,256	773,847
500000 baht	118	118	119	118	118	118
1000 baht	298,453	367,403	441,411	510,434	552,606	571,739
500 baht	115,803	108,987	105,452	105,639	99,488	94,712
100 baht	51,638	57,446	62,013	69,042	70,768	74,843
60 baht	417	439	447	452	458	1,154
50 baht	6,896	6,529	7,013	8,132	8,264	8,787
20 baht	13,161	14,648	16,536	17,350	18,087	19,038
10 baht	3,517	3,360	3,278	3,244	3,228	3,218
5 baht	123	123	123	123	123	123
1 baht	107	107	107	107	107	107
50 satang	9	9	9	9	9	9
Coins:	22,229	23,924	25,277	27,619	28,442	32,532

Source: Bank of Thailand

TABLE 9 : INSTITUTIONAL INFRASTRUCTURE ¹						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Central Bank						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches ²	4	4	4	3	3	3
Number of Accounts ³	1,091	1,153	1,123	1,169	992	366
Value of Accounts (million baht) ³	492,347	315,627	208,496	335,662	117,607	174,639
Thai Commercial Banks						
Number of Institutions	13	13	13	12	16	15
Number of Branches	3,683	3,650	3,730	3,925	4,228	4,701
Number of Accounts	47,276,792	48,810,007	49,854,304	57,538,837	62,416,191	68,154,739
Value of Accounts (million baht)	4,789,139	4,897,713	5,114,021	5,384,984	5,684,676	5,925,445
Specialized Financial Institutions:						
Government Savings Bank						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	577	586	587	588	588	591
Number of Accounts ⁴	13,672,897	28,824,269	30,029,258	30,214,359	27,078,642	25,884,639
Value of Accounts (million baht)	312,409	522,619	554,242	580,131	583,281	614,234

๖ ธนาคาร

8 | ๐

Government Housing Bank						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	68	69	71	109	118	108
Number of Accounts	360,238	359,243	348,073	366,348	419,658	597,719
Value of Accounts (million baht)	213,843	192,969	239,371	331,299	351,019	447,527
Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches ⁵	504	515	532	595	596	880
Number of Accounts	10,000,000	10,588,203	11,014,933	12,131,460	13,376,015	18,989,152
Value of Accounts (million baht)	196,414	275,028	307,194	341,879	415,817	467,393
Export-Import Bank of Thailand						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	7	8	8	7	11	10
Number of Accounts	-	-	-	3,071	3,640	3,795
Value of Accounts (million baht)	-	-	-	3,928	8,862	6,216
Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand						
Number of Institutions	-	-	1	1	1	1
Number of Branches	-	-	64	80	80	98
Number of Accounts	-	-	nav.	nav.	9	40
Value of Accounts (million baht)	-	-	nav.	nav.	10,476	5,913
Islamic Bank of Thailand						
Number of Institutions	-	-	1	1	1	1
Number of Branches	-	-	6	9	27	27
Number of Accounts	-	-	9,574	25,553	86,003	nav.
Value of Accounts (million baht)	-	-	612	1,654	4,644	nav.
Foreign Bank Branches						
Number of Institutions	18	18	18	18	17	17
Number of Branches	18	18	18	18	17	17
Number of Accounts	202,372	256,338	206,866	90,877	79,034	83,180
Value of Accounts (million baht)	289,578	275,133	312,518	361,147	558,619	595,896
Post Office						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	1,170	1,148	1,148	1,146	1,146	1,158
Number of Accounts	-	-	-	-	-	-
Value of Accounts (million baht)	-	-	-	-	-	-

Sources: Bank of Thailand and Thailand Post Co.,Ltd.

¹ Data collected since 2000

² Since 2004, Lampang office was merged with Chaing Mai office

³ Exclude regional offices

⁴ Data as of 30 November 2006

⁵ Upgrade Service Units to Sub Branches

TABLE 10 : PAYMENT INSTRUCTIONS HANDLED BY SELECTED INTERBANK SETTLEMENT SYSTEMS. VOLUME OF TRANSACTIONS (IN THOUSANDS)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Paper-based :	74,497	79,116	84,566	86,926	87,365	84,093
ECS	55,186	58,139	62,020	63,845	64,065	61,445
Provincial Cheques	19,311	20,595	19,858	16,476	16,473	15,935
B/C ¹	neg	382	2,688	6,605	6,827	6,714
Automated :	9,704	14,161	24,527	32,142	45,228	59,872
BAHTNET ²	748	803	964	1,209	1,504	1,721
SMART (Media Clearing)	5,758	7,369	9,453	11,862	15,728	17,072
ORFT-ATM (on-line retail funds transfer) ³	3,198	5,989	14,110	19,071	27,996	41,079

Sources: Bank of Thailand and National ITMX Co., Ltd.

¹ Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

² Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

³ Data collected since 2000

TABLE 11 : PAYMENT INSTRUCTIONS HANDLED BY SELECTED INTERBANK SETTLEMENT SYSTEMS. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Paper-based :	16,785	18,817	21,949	24,969	27,737	30,121
ECS	15,181	16,987	19,916	22,653	25,063	27,175
Provincial Cheques	1,604	1,814	1,923	2,039	2,371	2,617
B/C ¹	neg	16	111	277	303	329
Automated:	71,098	67,407	78,612	74,161	106,626	144,374
BAHTNET ²	70,900	67,095	78,140	73,494	105,634	143,302
SMART (Media Clearing)	183	274	385	553	806	802
ORFT-ATM	15	38	87	114	187	270
(on-line retail funds transfer) ³						

Sources : Bank of Thailand and National ITMX Co., Ltd.

¹ Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

² Since 2002, data include inter-bank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and multilateral funds transfer.

³ Data collected since 2000

6 ตารางสถิติ

8|2

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bond registry system :						
Equity securities	-	-	-	-	-	-
Government securities	neg.	neg.	neg.	neg.	neg.	0.01
Book-entry system:						
Equity securities	1.00	1.00	1.94	2.11	2.47	2.45
Government securities	neg.	neg.	neg.	0.05	0.08	0.06

Sources : Bank of Thailand and Thailand Securities Depository Co., Ltd.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bond registry system :						
Equity securities	-	-	-	-	-	-
Government securities	612	69	9	8	8	35
Book-entry system :						
Equity securities	177	237	428	722	623	694
Government securities	1,016	2,091	3,053	4,558	6,167	10,666

Sources : Bank of Thailand and Thailand Securities Depository Co., Ltd.

8 | 3

TABLE 14 : NUMBER OF PARTICIPANTS IN SELECTED PAYMENT AND SETTLEMENT SYSTEMS						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
BAHTNET	69	65	72	69	68	65
ECS	36	36	37	37	38	40
Provincial Cheque Clearing	17	17	17	17	18	21
B/C ¹	-	-	35	35	37	39
SMART	28	27	28	27	26	29
Bond registry system :						
Equity securities	-	-	-	-	-	-
Government securities	27,220	157,358	142,586	200,000	235,380	247,700
Book-entry system :						
Equity securities	56	57	57	50	73	74
Government securities ²	1,053	1,202	1,307	3,200	5,124	79

Sources: Bank of Thailand and Thailand Securities Depository Co., Ltd.

¹ Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

² Government securities depository services was transferred from Bank of Thailand to Thailand Securities Depository Co., Ltd. in 2006.

TABLE 15 : NUMBER OF ATMS						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total	6,385	7,885	9,118	10,602	15,784	21,988
Bangkok	-	-	-	4,314	6,373	8,675
Central	-	-	-	3,381	5,059	6,951
Northeast	-	-	-	954	1,375	2,069
North	-	-	-	941	1,367	2,072
South	-	-	-	1,012	1,610	2,221

Source: Bank of Thailand

6 ตารางสถิติ

8 | 4

TABLE 16 : NUMBER OF EFTPOS TERMINALS

	2001	2002 ^P	2003 ^P	2004 ^P	2005 ^P	2006 ^P
Total	nav.	61,000	76,000	84,000	102,000	208,942

Source : Bank of Thailand

^P Preliminary data

Since 2006, data is collected from banks and some credit card companies.

TABLE 17 : NUMBER OF PAYMENT CARDS

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Total	26,350,803	32,435,521	36,401,196	42,457,150	49,754,883	55,698,708
Credit card ¹	2,567,961	5,633,363	6,734,901	8,648,100	9,958,571	10,900,566
ATM card ²	23,782,842	26,802,158	29,666,295	25,384,027	28,752,512	30,845,358
Debit Card	nav.	nav.	nav.	8,425,023	11,043,800	13,952,784

Source: Bank of Thailand

¹ Since 2002, data include non-bank

² Some banks revised the data in 2004. Data include Government Saving Bank and Government Housing Bank.

^P Preliminary data

TABLE 18 : USE OF POSTAL PAYMENT INSTRUMENTS. NUMBER OF TRANSACTIONS (IN MILLIONS)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Postal payments total	19.89	20.27	28.11	29.15	30.63	34.69
Domestic money order total ¹	17.50	18.06	26.26	27.97	29.66	33.77
Domestic postal order	2.33	2.16	1.80	1.12	0.93	0.86
Postcheque ²	0.00	0.00	-	-	-	-
International money order	0.06	0.06	0.05	0.06	0.04	0.03
Incoming	0.06	0.05	0.05	0.06	0.04	0.03
Outgoing	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	neg.

Source: Thailand Post Co.,Ltd.

¹ Include domestic money order and Pay at Post

² Postcheque has been terminated since 2002

TABLE 19 : USE OF POSTAL PAYMENT INSTRUMENTS. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Postal payments total	41.76	42.35	72.37	65.82	81.17	107.06
Domestic money order total ¹	40.18	40.77	70.77	64.37	80.19	105.61
Domestic postal order	0.65	0.63	0.58	0.29	0.21	0.19
Postcheque ²	0.03	0.01	-	-	-	-
International money order	0.90	0.94	1.02	1.16	0.77	0.63
Incoming	0.88	0.90	0.98	1.10	0.76	0.62
Outgoing	0.02	0.04	0.05	0.06	0.01	0.01

Source: Thailand Post Co.,Ltd.

¹ Include domestic money order and Pay at Post

² Postcheque has been terminated since 2002

TABLE 20 : SOURCES OF PAYMENT REVENUES OF THAI COMMERCIAL BANKS (MILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total	17,744	19,589	22,280	26,994	31,431	36,291
Credit card	5,448	6,489	6,606	7,246	8,007	9,792
ATM card and e-banking	4,327	5,209	6,376	7,593	9,107	9,976
Money transfer and collection	4,605	4,877	6,018	8,420	10,520	11,711
Securities custodian	563	313	348	414	548	756
Cheque-related fee	1,232	1,106	1,260	1,239	1,100	1,965
Letter of credit	1,569	1,595	1,672	2,082	2,149	2,091

Source : Bank of Thailand

6 ตารางสถิติ

8|6

TABLE 21 : SOURCES OF PAYMENT REVENUES OF FOREIGN BANK BRANCHES (MILLION BAHT)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total	2,783	2,852	2,651	2,767	2,936	2,955
Credit card	931	1,076	557	633	717	873
ATM card and e-banking	79	110	185	92	60	59
Money transfer and collection	830	806	794	810	788	763
Securities custodian	491	593	745	865	808	732
Cheque-related fee	44	38	53	61	206	244
Letter of credit	408	229	317	306	357	284

Source : Bank of Thailand

TABLE 22 : DAILY AVERAGES OF BOT PAYMENT SERVICES. VOLUME OF TRANSACTIONS (TRANSACTIONS)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
BAHTNET ¹	3,042	3,277	3,904	4,957	6,138	6,997
ECS	224,335	237,302	251,093	260,592	261,492	252,858
Provincial Cheque Clearing	78,500	83,993	80,396	67,212	67,236	65,574
B/C ²	nav.	nav.	10,882	26,959	27,865	27,630
SMART	23,517	30,051	38,272	48,415	64,198	70,255

Source: Bank of Thailand

¹ Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

² Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

TABLE 23 : DAILY AVERAGES OF BOT PAYMENT SERVICES. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
BAHTNET ¹	288	274	316	302	431	583
ECS	62	69	81	92	102	112
Provincial Cheque Clearing	6.5	7.4	7.8	8.3	9.7	10.8
B/C ²	nav.	nav.	0.5	1.1	1.2	1.4
SMART	0.8	1.1	1.6	2.3	3.3	3.3

Source: Bank of Thailand

¹ Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

² Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

TABLE 24 : PEAK DAY FIGURES OF BOT PAYMENT SERVICES. VOLUME OF TRANSACTIONS (TRANSACTIONS)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
BAHTNET ¹	4,908	5,109	6,115	7,372	10,165	13,421
ECS	525,726	629,130	546,858	539,013	597,938	590,830
Provincial Cheque Clearing	196,266	229,252	227,501	124,743	144,682	141,274
B/C ²	nav.	nav.	120,104	127,845	128,748	124,162
SMART	118,440	155,623	193,870	226,030	234,684	300,353

Source: Bank of Thailand

¹ Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

² Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

6 ពារាងសក៍

8 | 8

TABLE 25 : PEAK DAY FIGURES OF BOT PAYMENT SERVICES. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
BAHTNET ¹	501	967.2	525.8	509.0	723.1	1,378.4
ECS	118	160.3	160.0	178.0	209.3	217.2
Provincial Cheque Clearing	12.2	14.8	14.6	14.2	16.4	18.3
B/C ²	nav.	nav.	3.7	4.1	4.6	4.7
SMART	4.9	8.0	9.5	10.1	16.6	25.5

Source: Bank of Thailand

¹ Since 2002, data include inter-bank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and multilateral funds transfer.

² Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

TABLE 26 : USE OF CREDIT CARD AND DEBIT CARDS VIA EFTPOS¹
(MONTHLY AVERAGE, BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Credit card	nav.	nav.	4,065	3,203	3,248	3,463
Debit Card	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	73

Source : Bank of Thailand

¹ Domestic and oversea spending of Thai credit cards and Thai debit cards via EFTPOS.

TABLE 27 : CASH WITHDRAWAL VIA ATM (MONTHLY AVERAGE, BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ATM card	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	7,724
Debit Card	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	7,329

Source : Bank of Thailand

TABLE 28 : USE OF MOBILE BANKING ¹						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
No. of agreements	nav.	nav.	nav.	18,312	85,565	133,419
Volume of transactions	nav.	nav.	nav.	22,704	329,769	355,048
Value of transactions (million baht)	nav.	nav.	nav.	745	622	392

8 | 9

Source : Bank of Thailand

¹ Data collected since 2004

Since 2005, data include mobile banking transactions using credit cards, debit cards and account numbers.

^P Preliminary data.

TABLE 29 : USE OF INTERNET BANKING¹

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
No. of agreements	97,101	254,989	348,965	1,581,877	1,852,007	2,139,325
Volume of transactions ²	6,243,407	9,990,969	10,336,929	4,872,407	11,099,729	15,488,741
Value of transactions (billion baht)	8.6	730.5	638.0	1,139.2	2,722.4	3,584.0

Source: Bank of Thailand

¹ Data collected since 2000

² Since 2004, enquiry transactions were excluded

^P Preliminary data

TABLE 30 : USE OF ORFT VIA ATM AND COUNTER. VOLUME OF TRANSACTIONS (IN THOUSANDS)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total ORFT	3,198	5,989	14,110	19,071	27,996	43,279
ATM	3,198	5,989	14,110	19,071	27,996	41,079
Counter ¹	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	2,200

Source: National ITMX Co., Ltd.

¹ Data collected since 2006.

6 ตารางสถิติ

9 | 0

TABLE 31 : USE OF ORFT VIA ATM AND COUNTER. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total ORFT	15	38	87	114	187	293
ATM	15	38	87	114	187	270
Counter ¹	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	23

Source: National ITMX Co., Ltd.

¹ Data collected since 2006.

TABLE 32 : BILL PAYMENT AT BANK COUNTERS. VOLUME OF TRANSACTIONS (IN THOUSANDS)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Total bill payment ¹	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	66,889
Cash	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	58,806
Cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	1,457
Others	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	6,626

Source: Bank of Thailand

^P Preliminary data. Data will be revised later due to incompletely report from some banks.

¹ Data collected from banks since 2006.

TABLE 33 : BILL PAYMENT AT BANK COUNTERS. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^P
Total bill payment ¹	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	3,909
Cash	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	898
Cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	1,904
Others	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	1,107

Source: Bank of Thailand

^P Preliminary data. Data will be revised later due to incompletely report from some banks.

¹ Data collected from banks since 2006.

TABLE 34 : USE OF E-MONEY¹

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
No. cards/accounts	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	3,190,135
Volume of transactions	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	23,644,155
Value of transactions (million baht)	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	5,532

Source: Bank of Thailand

¹ Data collected since 2006 and excluded top-up cards.

TABLE 35 : FRAUD THROUGH SPECIFIC PAYMENT CHANNELS AND PAYMENT INSTRUMENTS¹ (MILLION BAHT)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^p
Total fraud	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	322
Payment channels ²	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	89
Payment instruments ³	nav.	nav.	nav.	nav.	nav.	233

Source: Bank of Thailand

¹ Data collected from banks, some special financial institutions and some credit card companies since 2006.

² Banks report only final result. Fraud through specific payment channels include phone banking, mobile banking, internet banking, pass book and other channels.

³ Banks report only final result. Fraud via specific payment instruments include cheque, credit card, ATM card, Debit card, "prepaid card and other cards.

^p Preliminary data

7

หมายเหตุประกอบตาราง

9 | 2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในตาราง	ความหมาย
"_"	ไม่มีข้อมูล
"nav."	ยังไม่มีการเก็บข้อมูลหรือเก็บข้อมูลไม่ได้
"neg."	ข้อมูลมีมูลค่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นในตารางเดียวกัน
"0"	ข้อมูลมีมูลค่าศูนย์หรือใกล้เคียงศูนย์

ตารางที่ 1

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศใช้ข้อมูลที่เป็นราคา ณ ปีปัจจุบัน
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ย

ตารางที่ 6 - 7

- ตั้งแต่ปี 2549 ข้อมูลเบ็คประกอบด้วยเบ็คภายในธนาคารเดียวกัน และเบ็คข้ามธนาคาร และรวมข้อมูลธนาคารพาณิชย์ทุกสถาบันและสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ 3 สถาบัน
- ข้อมูล Credit transfer หมายถึงข้อมูลการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าภายในธนาคารเดียวกันประเภทหักบัญชีอัตโนมัติ (Pre-authorized direct credit)
- ข้อมูล Direct debit หมายถึงข้อมูลการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าภายในธนาคารเดียวกันประเภทหักบัญชีอัตโนมัติ (Pre-authorized direct debit)
- ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลระบบบทเนตประกอบด้วยครุกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ข้อมูลรับโอนตราสารหนี้ พร้อมชำระราคา และข้อมูลการชำระดูครุระหว่างสถาบัน
- ตั้งแต่ปี 2546 ข้อมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต รวมข้อมูลของภาคธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงิน (Non-financial institutions) ตามแบบรายงานฉบับใหม่ ที่ประกาศใช้ 12 พฤศจิกายน 2545 (หนังสือเวียนที่ สนส. (21) ว.207/2545)
- ตั้งแต่ปี 2547 ข้อมูลปริมาณและมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเดบิต ได้ถูกแยกออกมาต่างหากจากปริมาณและมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตร ATM
- ตั้งแต่ปี 2547 ข้อมูลปริมาณครุกรรมบัตรเครดิต หมายรวมถึงบัตรเจ้าของตัวแทนออกบัตร และตัวแทนรับบัตรเฉพาะบัตรที่ออกโดยผู้ออกบัตรต่างประเทศ

- ตารางที่ 9**
 - ข้อมูลไม่รวมข้อมูลจำนวนบัญชีและมูลค่าคงค้างที่สาขาภาคของธนาคารแห่งประเทศไทย
- ตารางที่ 10 - 11**
 - มีการเก็บข้อมูล ATM-ORFT ตั้งแต่ปี 2543
 - ข้อมูลเข็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี หมายถึง เฉพาะข้อมูลเข็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชีที่นำมาเรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชี ที่กรุงเทพฯ
 - ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลระบบบทเนตประกอบด้วยธุกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ข้อมูลรับโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคา และข้อมูลการชำระดุลระหว่างสถาบัน
- ตารางที่ 12 - 13**
 - การชำระดุลตราสารทุน (Equity Securities Settlement) ทำผ่านระบบจดบัญชี (Book-entry System) แบบไร้ใบหุ้น (Scripless) เท่านั้น
- ตารางที่ 16**
 - ตั้งแต่ปี 2549 ข้อมูลจำนวนเครื่อง EFTPOS เป็นข้อมูลรวมของธนาคารพาณิชย์ และบริษัทบัตรเครดิตบางสถาบัน
- ตารางที่ 17**
 - ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลจำนวนบัตรเครดิต รวมข้อมูลของภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-financial institutions) ตามแบบรายงานฉบับใหม่ที่ประกาศใช้ 12 พฤศจิกายน 2545 (หนังสือเวียนที่ สนส. (21) ว.207/2545)
- ตารางที่ 18 - 19**
 - ข้อมูลของบริการธนาคารดิจิทัลในประเทศไทย เป็นข้อมูลรวมของทั้งบริการธนาคารดิจิทัลในประเทศไทย และบริการชำระเงินทางไปรษณีย์ (Pay at Post)
- ตารางที่ 22 - 25**
 - ข้อมูลเข็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี หมายถึง เฉพาะข้อมูลเข็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชีที่นำมาเรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชี ที่กรุงเทพฯ
 - ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลระบบบทเนตประกอบด้วยธุกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ข้อมูลรับโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคา และข้อมูลการชำระดุลระหว่างสถาบัน
- ตารางที่ 29**
 - ตั้งแต่ปี 2547 ข้อมูลจำนวนรายการธนาคารทางอินเทอร์เน็ต ไม่รวมรายการสอบถามข้อมูล (enquiry transactions)
- ตารางที่ 35**
 - ข้อมูลที่การสำรวจจากธนาคารพาณิชย์และบริษัทบัตรเครดิตบางบริษัท

รายงานระบบการชำระเงิน

จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นรายปี

รายงานนี้ปรากฏใน Website ของธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ <http://www.bot.or.th>

รายงานระบบการชำระเงินนี้

ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

เป็นผู้รับผิดชอบในคำอธิบายและความเห็นต่างๆ ที่แสดงไว้

การนำข้อความหรือตัวเลขไม่ว่าเรื่องใด ตอนใดในรายงานนี้ไปลงพิมพ์ในหนังสืออื่น¹
โปรดอ้างชื่อรายงานกำกับได้ด้วย

สนใจหนังสือ โปรดติดต่อที่

ทีมนโยบายและแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน

ส่วนกลยุทธ์และกำกับระบบการชำระเงิน

ฝ่ายระบบการชำระเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

บางกอกพาร์ค กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 0-2356-7744, 0-2283-5033, 0-2283-5048, 0-2283-5058

หรือ โทรสาร 0-2282-7717-8

e-mail: PSGPolicyandStrategicPlanningTeam@bot.or.th

www.bot.or.th

PAYMENT SYSTEMS REPORT 2006